2/2019 marec – apríl saleziani.sk

don bosco dnes

Vzdelávanie a výchova

majú rovnakú prioritu

50. ročník

Trezor
na Valdoccu

Autor: Bruno Ferrero

Bola som mohutná drevená skrinka. Dostala som lakový náter a na veko mi upevnili zámok. Stála som v rohu pri stole v izbe dona Bosca. Ani ma nezamykal. Vložil do mňa veľa lístočkov písaných rukou. Položil ich a povzdychol si.

V jedno májové popoludnie ma prebudil veľký hurhaj. Päť policajtov obkľúčilo dvere izby, zatiaľ čo ďalších osemnásť bolo roztrúsených po oratóriu, aby zaistili všetky východy. Don Bosco sa práve rozprával s jednou chudobnou plačúcou vdovou, aby prijal jej syna. Povedal mu: „Syn môj, bývaj tu so mnou a jedz chlieb dona Bosca."

V okamihu sa rozšírilo, že prišli zatknúť dona Bosca. Celé oratórium bolo v rozpakoch. Mladí už nechceli ostať v školách a dielňach; so slzami v očiach požiadali, aby mohli brániť dona Bosca alebo aby s ním išli do väzenia.

Traja strážnici nasledovali dona Bosca do izby a prehľadali ho. Vyprázdnili mu vrecká, vysypali peňaženku a všetky zásuvky v skrinkách, prezerali lemy oblečenia, dopodrobna prehliadli aj obsah odpadkov v koši. Dokonca mu prerezali aj brmbolec biretu. Potom ma jeden z nich zbadal. „Čo je tu vnútri?"

„Dôverné veci, tajné veci. Nechcem, aby ste to vedeli," odpovedal šibalsky don Bosco.

Umierala som od strachu. Vypáčili môj zámok, aj keď to nebolo potrebné, a schmatli lístočky, ktoré som uschovávala. Jeden z nich začal nahlas čítať obsah lístkov: „Chlieb dodaný pre dona Bosca od pekára Magru: dlh 7 800 lír. Koža dodaná do obuvníckej dielne dona Bosca: dlh 2 150 lír." Otvorili tretí lístok, štvrtý a ďalší. Všetci sa zahanbili, keď si uvedomili, že tieto lístočky boli faktúrami za olej, ryžu, cestoviny a podobne. Všetky ešte bolo treba zaplatiť!

„Nechcel som, aby ste vedeli, aké mám dlhy. A teraz, keď to už viete, urobili by ste skutok lásky, keby ste mi niektoré zaplatili." V tej chvíli prišiel poštár s veľkým zväzkom listov. Strážnici ho okamžite chytili a začali otvárať listy. Náhoda chcela, aby prvý list nebol od nikoho iného ako od ministra vnútra, ktorý odporúčal jedného chlapca donovi Boscovi. Zmätení sa začali ospravedlňovať. Don Bosco sa potmehúdsky usmial a ponúkol ich najlepším piemontským vínom.

26. mája 1860 podstúpil don Bosco jednu z mnohých domových prehliadok zo strany polície, ktorá ho v tom období neprestajne sledovala (Memorie Biografiche VI, 554).

4 *hlavný predstavený* Učme sa pozerať „Božími očami“

6 *spiritualita* BLAHOSLAVENSTVÁ SALEZIÁNSKEJ RODINY

7 *rozhovor* Svätosť „po slovensky“?

10 *mladí* Vzdelávanie a výchova majú rovnakú prioritu

12 *správy* Panama, Vatikán, Košice, Rím...

14 *správy* Svätá omša priniesla Krista na periférію pred 80-timi rokmi

15 *misie* Misia značí ohlásiť Ježiša

16 *misie* Kérala – pozemský raj

18 *výchova detí* Supermama je tá, čo najviac miluje

20 *titus zeman* Titus Zeman je najväčší Slovák!

22 *na strane pápeža* František: „Všímajte si signály“

23 *sväté písmo* Je tu chlapec, ktorý má päť chlebov a dve ryby

24 *fotoreportáž* Svetové dni mládeže v „donboskovskej“ Paname

26 *história* Kňazstvo pod čerešňou

27 *história* Jediný „búrsky“ salezián

28 *saleziánski svätí* Ctihodný Augustín Jozef Arribat
Ctihodná Dorota Chopiteová

29 *abeceda dona bosca* D + E + F + G

30 *šport* Hokejový turnaj na vynovenom zimnom štadióne hrali aj saleziáni

Don Bosco dnes
Časopis pre saleziánsku rodinu, priateľov a dobrodincov dona Bosca

2/2019
Ročník 50.
Dátum vydania: marec 2019

Časopis vychádza 6x do roka, rozširuje sa bezplatne.

Vydavateľ
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia
IČO 00 586 421
vo Vydavateľstve Don Bosco

Šéfredaktor
Rastislav Hamráček SDB

Na čísle spolupracovali
Michaela Köglerová
Zuzana Petruľáková
Mária Pytlová
Lucia Fojtíková
Beáta Jarošová
Zuzana Suchová
Jozef Kotris
Bruno Ferrero SDB
Pavol Grach SDB
Štefan Kormančík SDB
František Kubovič SDB
Marián Valábek SDB
zástupkyňa VDB

Fotoediting
Terézia Liptáková

Jazykové úpravy
Adriana Reguliová

Grafická úprava a zalomenie, DTP spracovanie Juraj Martiška

Distribúcia
Terézia Liptáková

Tlač
Alfa print s. r. o.

Registrácia MK SR č. EV3448/09
ISSN 1338-4201

Finančné milodary môžete posielať na:
Názov banky:
Všeobecná úverová banka (VÚB)
Názov účtu:
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, Bratislava
IBAN:
SK36 0200 0000 0000 2933 0062
Swift code: SUBASKBX
Poznámka pre príjemcu: 430

Adresa redakcie
Don Bosco dnes
Miletičova 7
821 08 Bratislava
tel.: 02/ 50 23 13 81
e-mail: donboscodnes@sdb.sk
www.donboscodnes.sk

Foto obálka:
© archív SOŠ sv. Jozefa Robotníka, Žilina

www.saleziani.sk

Učme sa pozerať „Božími očami“

Autor: Ángel Fernández Artime SDB / Foto: ANS

Počas dní SDM a úžasnej fiesty dona Bosca v Paname (s veľmi rozmanitou a doteraz najpočetnejšou procesiou, akú tam kedy videli) som počúval svedectvá desiatok mladých, ktorí rozprávali svoje životné príbehy, keď sa cítili objatí osobitným pohľadom, tým Božím.

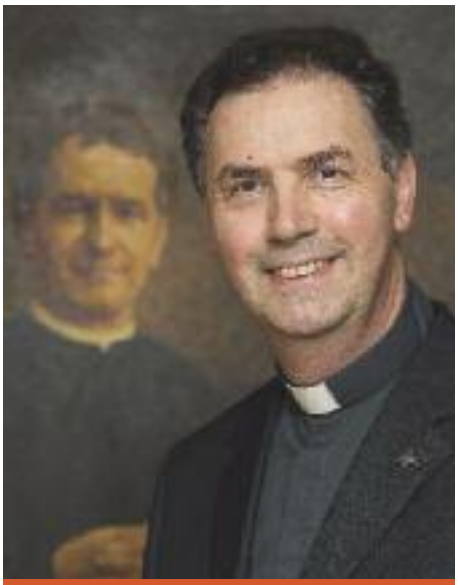

Ángel Fernández Artime
hlavný predstavený saleziánov a X. nástupca dona Bosca

Stretol som úžasných ľudí a nádherných mladých. Boli to inšpiratívne dni. Slová pápeža Františka o donovi Boscovi a jeho schopnosti hľadieť Božími očami za niekoľko desiatok sekúnd obleteli svet, zafixovali sa v pamäti internetu a nadlho tam pretrvajú.

Mňa osobne sa hlboko v srdci dotkol príbeh istej mladej mamy, ktorú zasiahla ťažká choroba a ona sa izolovala vo svojom dome na celý rok a pol. Nechcela o nikom počuť, nikoho navštevovať, neprijímala návštevy. Život sa pre ňu skončil.

Tí, ktorí ju mali radi, ju pozývali, aby aspoň nejaký čas prežívala v saleziánskom dome. Trochu nasilu a s nemalým odporom to prijala. No od tohto dňa (a prešlo viacero rokov) už viac zo saleziánskeho domu neodišla. Videl som ju tam a stretli sme sa. V tej chvíli som si nedokázal predstaviť všetky osobné boje a zápasy, ktoré musela podstúpiť.
Jej dynamika, jej vodcovstvo a schopnosť zapojiť iných aj seba by ma viedli k uvažovaniu nad životom, ktorý ustavične rastie v plynulej sérii dobrých výsledkov a úspechov. Nebolo to tak. Ale nastala jedna veľká príležitosť. Trochu s obavou sa nesmelo približovala a stretala s inými ľuďmi, ktorí sa bez otázok „vedeli pozerať Božími očami“. Počas dní SDM a úžasnej fiesty dona Bosca v Paname (s veľmi rozmanitou a doteraz najpočetnejšou procesiou, akú tam kedy videli) som počúval svedectvá desiatok mladých, ktorí rozprávali svoje životné príbehy, keď sa cítili objatí osobitným pohľadom, tým Božím.

Objať život

Pápež František to krásne vyjadril počas sobotnej vigílie na SDM: „Prijatie života sa ukazuje aj tým, keď prijímame všetko to nedokonalé, čo nie je čisté ani vyberané, no zato nie menej hodné lásky.“

Boli to inšpiratívne dni. Slová pápeža Františka o donovi Boscovi a jeho schopnosti hľadieť Božími očami za niekoľko desiatok sekúnd obleteli svet.

Takto vzniká rozdiel, podľa toho, ako sa správame jedni k druhým ako ľudia.
Vieme a mnohí z nás sú presvedčení, isto mnohí z vás, priatelia čitatelia, že „láska uzdravuje“, láska je uzdravenie a „len to, čo milujeme, môže byť zachránené“. A naozaj, práve preto prvý krok, ktorý máme urobiť ako vychovávatelia, ako presvedčení usku-

točňovatelia saleziánskeho štýlu či jednoducho ako dobrí ľudia, ktorí kráčajú vo svete, je mať odvahu objať život taký, aký je, so všetkou jeho krehkosťou a malosťou a veľmi často dokonca aj so všetkými protirečeniami a nedostatkami (pápež František na vigílii SDM v Paname).

Mladá mama, o ktorej som sa zmienil na začiatku, potrebovala len nájsť životný priestor, priestor ľudí, kde rukami, srdcom a mysľou, celou svojou osobou sa mohla cítiť „súčasťou niečoho", väčšieho „spoločenstva", ktoré ju potrebovalo s jej životným príbehom. A to jej zmenilo existenciu.
V tú noc vigílie SDM pápež František povedal aj niekoľko slov o donovi Boscovi, ktoré ma naplnili radosťou a ktoré sú zároveň nástojčivé, lebo nemôžeme ich počuť a zostať indiferentní. Vernosť donovi Boscovi dnes totiž znamená robiť tie isté rozhodnutia, ktoré urobil on a ktoré by urobil v týchto našich náročných dňoch.

Dar koreňov

„Don Bosco," hovorí pápež František, „nešiel hľadať mladých niekam ďaleko. *(Aplauz)* Vidím, že sú tu takí, čo majú radi dona Bosca, potlesk! Don Bosco nešiel hľadať mladých niekam ďaleko alebo na zvláštne miesto, jednoducho sa naučil hľadieť na všetko, čo sa dialo v meste, Božími očami, a tak sa k nemu nahrnuli stovky detí a mladých, opustených bez vzdelania, bez práce a bez pomocnej ruky spoločenstva. Mnohí žili v tom istom meste a týchto mladých kritizovali, no nevedeli sa na nich pozerať Božími očami. A na mladých treba hľadieť Božími očami. Don Bosco to dokázal a odvážil sa urobiť prvý krok: prijal život tak, ako prichádza. Vychádzajúc z toho sa nebál ani druhého kroku: vytvoriť s nimi spoločenstvo, rodinu, kde by sa cez prácu a štúdium cítili milovaní. Dať im korene, ktorých sa mohli držať, aby mohli prísť do neba, aby mohli byť v spoločnosti niekým. Dať im korene, aby sa zachytili a nezrazil ich prvý vietor, ktorý príde. Takto konal don Bosco."

Toto vo mne zanechali tieto dni a ešte mnoho iného. Zanechali v mojej duši a srdci plno tvárí, ako hovorieval veľký biskup Pedro Casaldáliga, keď si pred smrťou predstavoval seba v Božej prítomnosti. Pýtali sa ho v tej chvíli: „Čo si urobil v živote?" A on predstavil prázdne ruky, ale srdce plné mien.

Priatelia moji, čitatelia saleziánskeho bulletinu, tohto nástroja komunikácie, ktorý bol pre jeho zakladateľa dona Bosca taký vzácny, hodnotný a cenený: „Spása, ktorú nám dáva do daru, je pozvaním aktívne sa zúčastniť na jednom príbehu lásky, ktorý sa pretína s našimi príbehmi, ktorý žije a chce sa zrodiť medzi nami, aby sme mohli prinášať ovocie tam, kde sme, takí, akí sme a s kým sme." (pápež František)

(Podľa Il Bollettino Salesiano, marec 2019)

BLAHOSLAVENSTVÁ SALEZIÁNSKEJ RODINY

Autor: Ángel Fernández Artime / Foto: ANS

Svätý Ján Pavol II. pri svojej návšteve v roku 1988 na Colle don Bosco nazval toto miesto „Vŕšok blahoslavenstiev mladých“. V tomto roku, keď hlavný predstavený saleziánov don Ángel Fernández Artime venoval saleziánskej rodine Heslo o svätosti, predstavil v januári na Dňoch spirituality saleziánskej rodiny „sedem blahoslavenstiev saleziánskej rodiny“.

#SVÄTOSŤ JE AJ PRE TEBA

1. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá nachádza radosť v chudobe. Naplnená Božou milosťou bude konať zázraky medzi chudobnými a na okraj vyčlenenými mladými... Toto je svätosť!

2. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá s miernosťou a láskou Dobrého Pastiera prijíma a s láskavosťou sprevádza mladých, vychováva ich k dialógu a prijímaniu druhých... Toto je svätosť!

3. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá stojí pri druhých, lieči rany toho, kto trpí, vracia nádej tomu, kto ju stratil, a prináša radosť vzkrieseného Krista... Toto je svätosť!

4. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá hladná a smädná po spravodlivosti sprevádza mladých pri uskutočňovaní ich projektu plného života v rodine, v práci, v politickom i sociálnom úsilí... Toto je svätosť!

5. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá prežíva skúsenosť milosrdenstva, otvára oči a srdce pre počúvanie, pre odpustenie a stáva sa domom, ktorý prijíma... Toto je svätosť!

6. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá sa usiluje o autentickosť, bezúhonnosť a transparentnosť, hľadí ďalej než len na vonkajšok a rozpoznáva v každom človeku účinnú Božiu milosť... Toto je svätosť!

7. Blahoslavená saleziánska rodina, ktorá vychádza z pravdy evanjelia, verná charizme dona Bosca sa stáva kvasom nového ľudstva a s radosťou prijíma aj kríž pre Božie kráľovstvo... Toto je svätosť!

Svätosť „po slovensky“?

Saleziáni a laici spoločne pre mladých

Kto je a ako sa jej darí – saleziánska rodina na Slovensku

Autor: Rastislav Hamráček SDB / Foto: archív

Don Pavol Grach nám poskytol rozhovor už v lete 2017, keď začal svoju službu ako delegát provinciála pre saleziánsku rodinu. Po niečo vyše roku hodnotí aktuálnu situáciu, výzvy, ale aj osobitnú úlohu Saleziánov dona Bosca. Približuje nám to, čo konkrétne robia niektoré zložky saleziánskej rodiny, a napokon aj to, kde vidí svätosť v slovenskej saleziánskej rodine.

Pavol Grach SDB
Rok narodenia: **1965**
Prvé sľuby ako salezián: **1987**
Kňazská vysviacka: **1995**
Špecializácie: **fundamentálna teológia**
Jazyky: **taliansky, nemecký, francúzsky, anglický**

- V lete 2017 si nám v rozhovore povedal, že sa usiluješ poznávať našu saleziánsku rodinu „odznova a s novou optikou". Ako teda dnes, po viac než roku, vnímaš realitu našej saleziánskej rodiny?

Pre mňa bola táto nová optika potrebná najmä preto, že hoci som pred pätnástimi rokmi v saleziánskej rodine pôsobil, medzitým som s ňou nebol až tak v kontakte. Chcel som teda nadobudnúť nový pohľad, aká je situácia teraz. Za toto obdobie som precestoval dosť kilometrov a to, čo som zistil, ma potešilo. Saleziánska rodina je kompaktná, sú tu veľmi pekné osobnosti v rôznych strediskách, spolupráca medzi jednotlivými zložkami sa sľubne rozvíja. Existujú aj nejaké ťažkosti, napríklad v kvalite našej identity, ktorú treba prehĺbiť.

- Životaschopnosť je typickou črtou saleziánskej charizmy. To však značí aj rast. Ako rastie naša saleziánska rodina?

Dá sa povedať, že nie všetky zložky veľmi rastú. Je dobré, ak je rast primeraný, aby to nebolo niečo veľké alebo masové; skôr také postupné naberanie. Takže niektoré zložky zaznamenali veľký rast, teraz však prežívajú trošku útlm a prílev nových povolaní je veľmi mierny. Tieto zložky sa rozvíjajú svojím tempom, ako napríklad saleziáni spolupracovníci. Iné na svoj rozvoj ešte čakajú. A sú tu aj malé skupinky, ktoré začínajú, a očakávame, že ich rast ešte príde.

Niektoré zložky zaznamenali veľký rast, teraz však prežívajú trošku útlm a prílev nových povolaní je veľmi mierny.

- O činnosti Saleziánov dona Bosca alebo sestier saleziánok, čiže reholí, má človek aký-taký obraz. Ako si však predstaviť napríklad aktivity členov Združenia saleziánov spolupracovníkov?

Saleziáni spolupracovníci žijú svoje povolanie predovšetkým vo svete, v rodine a popritom sa venujú rôznym činnostiam. Pre mnohých z nich je typickou saleziánskou činnosťou viesť stretká s deťmi alebo organizovať letné tábory. Niektorí sa zapájajú aj do aktivít v misiách. Napríklad do našich misií chodia pomáhať aj celé rodiny či jednotlivci. Peknou činnosťou niektorých je aj to, že so širokým srdcom prijímajú do rodín mladých z Ukrajiny, zo sirotinca, ktorí sem prichádzajú na výlety. Celkovo teda ide o rôzne činnosti, od pravidelných až po niektoré letné činnosti.

- Keď sa pozrieme ešte napríklad na Exallievov dona Bosca alebo aj na Dobrovoľníčky dona Bosca... Aké je ich poslanie?

Exallievi sú tí, ktorí dostali saleziánsku výchovu a cítia za ňu vďačnosť alebo sa stali priateľmi dona Bosca. Sú to teda laici vo svete, ktorí majú svoje životné záväzky, ale vo voľnom čase sa snažia, organizujú a prežívajú spoluprácu so saleziánmi v takom voľnejšom štýle. Čo sa týka Dobrovoľníčok dona Bosca, ony žijú v skrytosti. Mnohé z nich pracujú na rôznych postoch, napríklad v školách, škôlkach, v inštitúciách, v štátnej či verejnej správe a tam sa usilujú šíriť hodnoty evanjelia v skrytosti, v obete. Prežívajú svoje zasvätenia v tomto svete najmä modlitbou, drobným apoštolátom... Ako nenápadný kvas vo svete.

- Jednou z ďalších zložiek u nás je Združenie ctiteľov Márie Pomocnice. Hoci ho založil ešte don Bosco priamo pre široké vrstvy veriacich i celé rodiny, na Slovensku akoby nebolo až také viditeľné. Čo je jeho náplňou a ako by sa tu mohlo viac rozvinúť?

Toto združenie má u nás štyri skupiny. Ide o modlitbové združenie, ktoré pochádza zo srdca a z myšlienok dona Bosca. Týchto ľudí zaujala myšlienka modlitby a spojenia so saleziánskym dielom prostredníctvom nasledovania úcty dona Bosca k Panne Márii Pomocnici. Práve v tomto roku oslavujeme 150. výročie založenia tohto združenia a pevne verím, že postupne sa rozšíri do viacerých saleziánskych stredísk na Slovensku.

- Skúsme sa teraz pozrieť na jednu zaujímavú tému: Saleziáni dona Bosca majú v saleziánskej rodine osobitnú úlohu. O čo ide a ako sa to prejavuje v praxi?

Osobitou úlohou saleziánov je animovať všetky zložky saleziánskej rodiny, odovzdá-

vať hodnoty saleziánskeho ducha, najmä ako spovedníci a ako tí, ktorí iných vedú. Na druhej strane si musíme dávať pozor, aby to bolo naozaj s láskou a s rešpektom voči autonómii týchto zložiek a aby to bolo v rodinnom duchu. Takže veľkou úlohou saleziánov je, aby celú saleziánsku rodinu držali pokope a aby sa v tejto rodine všetci cítili dobre.

- Dá sa to nejako vyjadriť aj číslami? Koľko saleziánov na Slovensku sa venuje tejto službe?

Usilujeme sa o to, aby všetky komunity boli citlivé na saleziánsku rodinu. Zvyčajne jeden alebo dvaja spolubratia z komunity sú určení na túto službu pre saleziánsku rodinu, pre tú-ktorú jej zložku. No snažíme sa o to, aby to bolo vždy v spoločenstve celej komunity, aby sa spolubratia vedeli napríklad zastúpiť, aby sa na tom podieľali viacerí.

- Do budúcnosti, dúfame, sa saleziánska rodina bude rozrastať. U Saleziánov dona Bosca už sily nie sú také početné ako kedysi. Ako budú môcť teda saleziáni zvládať túto svoju službu v budúcnosti?

Na forme tejto služby, ako funguje teraz, bude treba niečo zmeniť. Foriem predsa môže byť viac a sú rozličné. Ale najdôležitejšie je, aké bude srdce saleziánov a či budú ochotní a schopní spolupracovať s laikmi a dávať zo srdca to, čo môžu. Lebo je síce pravda, že počet laikov a členov saleziánskej rodiny narastá a počet povolaní u Saleziánov dona Bosca nie je taký veľký; ale takisto je pravda, že jeden nadšený salezián môže zapáliť ďalšie stovky.

- Každoročne začiatkom januára sa konajú Dni spirituality saleziánskej rodiny. V januári si sa na tomto podujatí v Turíne zúčastnil aj ty. Čo si tam prežil?

Prežil som tam veľmi pekné dni, aj tak osobne, pretože na Valdoccu som pred časom pôsobil šesť rokov. Na druhej strane som sa teraz ponáral s ostatnými do tohtoročnej témy – o svätosti, ktorú nám ponúkol hlavný predstavený a s ním niekoľkí ďalší prednášajúci. Odzneli tam pekné svedectvá. Téma svätosti je pre nás saleziánov veľmi vzácna. Myslím, že program, ktorý sme tam mali, zapálil a nadchol mnohých pre svätosť.

- Vedel by si pomenovať spoločné prvky saleziánskej svätosti pre saleziánsku rodinu?

Samozrejme, saleziánska svätosť má svoje osobitné črty. Don Pascual Chávez hovoril, že saleziáni, a to platí aj pre všetky zložky saleziánskej rodiny, sa môžu stať svätými len s mladými a pre mladých. Takže prvou charakteristikou saleziánskej svätosti je byť v službe pre mladých. A potom sú tu špecifické duchovné prvky: svätosť postavená na radosti, na plnení povinností a na apoštoláte. Toto je to, čo spája saleziánsku rodinu vo svätosti. Toto máme od dona Bosca, on vychovával k svätosti, ako sme to videli aj na Dominikovi Saviovi, aj na mnohých iných.

Prvou charakteristikou saleziánskej svätosti je byť v službe pre mladých.

- Na záver Dní spirituality venoval hlavný predstavený saleziánskej rodine sedem blahoslavenstiev. V jednom z nich hovorí o mladých, že ich život má mať aj rozmer politického a sociálneho úsilia. Dá sa tomu rozumieť tak, že saleziánska rodina sa zapája aj do politiky a spoločenských vecí?

V každom prípade je to úloha angažovaných laikov, čiže v saleziánskej rodine sú aj kresťanskí laici, ktorí priamo túto úlohu napĺňajú: angažovanosťou v miestnej komunálnej politike a niektorí z nich sú organizovaní aj v politických stranách. Patrí to, ako hovorím, všetkým kresťanským laikom, aby sa angažovali pre spoločné dobro.

- Venujme ešte poslednú otázku téme svätosti: Kde vidíš svätosť v saleziánskej rodine na Slovensku?

Myslím si, že saleziánska svätosť na Slovensku by sa mohla uberať cestou blahoslavenstiev, cestou takého priblíženia sa k najchudobnejším mladým vo vzájomnej spolupráci. Aby citlivosť pre mladých a práca pre mladých bola spoločnou vecou saleziánov a laikov. V tomto by sme mohli nachádzať také typické vyjadrenie saleziánskej svätosti – aby sme v tomto hnutí okolo dona Bosca so vzájomným rešpektom a v spolupráci pracovali pre dobro mladých a pre dobro celej spoločnosti.

Saleziánska rodina na Slovensku:
Saleziáni dona Bosca
Dcéry Márie Pomocnice
Dobrovoľníčky dona Bosca
Dobrovoľníci s donom Boscom
Združenie saleziánov spolupracovníkov
Združenie Márie Pomocnice
Združenie exallievov don Bosca
Exallieve dcér Márie Pomocnice
Kontemplatívna fraternita Márie z Nazareta

VZDELÁVANIE A VÝCHOVA majú rovnakú prioritu

Saleziánska SOŠ sv. Jozefa Robotníka, to je tradícia, kvalita i úspechy

Autor: Mgr. Beáta Jarošová / Foto: archív školy

Autoopravár mechanik, elektrikár, lakovník, karosár, stolár, murár a grafik digitálnych médií – to sú odbory, ktoré na Strednej odbornej škole (SOŠ) sv. Jozefa Robotníka otvoríme aj v ďalšom školskom roku. Už dni otvorených dverí z jesene minulého roka napovedali, že je rastúci záujem o štúdium v našej škole. Napokon, zúčastnili sa na nich desiatky žiakov a ich rodičov z Turzovky, Námestova, Senice, Trnavy, Gbiel, Bytče, ale aj z Prešova, Hlohovca či Humenného.

Vzdelávanie aj výchova

Školu v súčasnosti navštevuje takmer 350 žiakov. „Don Bosco vždy chcel mať pre žiakov školu, aby ich mohol vychovávať a poskytnúť im zázemie. Máme internát, v ktorom býva 95 žiakov. Zámočnícke dielne pre prvákov autoopravárov, autoelektrikársku, autolakovnícku a automechanickú dielňu. Máme pekne vybudovanú stolársku dielňu a štúdio pre grafikov digitálnych médií. Žiakom sú k dispozícii aj auly, spoločenské miestnosti, ihriská či nádvoria. Vedieme ich k športu, musia sa vedieť zapájať do diania či animovať určitú skupinku. Kurz slušného správania a tancovania organizujeme s družobnou školou – Strednou odbornou školou pedagogickou sv. Márie Goretti v Čadci. No a popri tom nesmie byť menšia ich odbornosť. Vzdelávanie aj výchova majú u nás rovnakú prioritu," vysvetľuje Igor Pecha, salezián a riaditeľ SOŠ sv. Jozefa Robotníka. Zároveň podčiarkuje, že budúci stolári či murári a ich majstri sú veľkým prínosom pre školu: „Mnohé veci si totiž dokážeme postaviť či vyrobiť vlastnými rukami v rámci odborného výcviku."

Najskôr výučný list

Žiaci podľa riaditeľa školy získavajú odbornosť predovšetkým počas prvých troch rokov, po ktorých dostanú výučný list: „Spoločnosť ich veľmi tlačí do maturitných odborov. Ale efektívnejšie je, keď sa najskôr vyučia a potom si urobia maturitu. Zužitkujú to najmä vtedy, keď sa dostanú do firiem, kde sa môžu uplatniť ako stredný manažment. Náš absolvent o veci nielen vie, ale dokáže to aj urobiť či vysvetliť zákazníkovi. To, že si prejde týmto ‚baťovským' systémom, len zvyšuje jeho hodnotu na trhu práce."

Praktickú stránku veci podčiarkuje aj to, že škola celé roky aktívne spolupracuje s vyše dvadsiatimi regionálnymi firmami v rámci auto profesií, s pätnástimi firmami v rámci odboru grafik digitálnych médií a so šiestimi firmami v stolárstve a murárstve. „Rátajú s nami a našich žiakov radi zamestnávajú. Bývalí žiaci, s ktorými sme začínali pred pätnástimi rokmi, dnes majú na starosti našich žiakov vo firmách, kde chodia na prax," uviedol riaditeľ Igor Pecha.

Firmy, spolupráca, súťaže

V rámci dlhoročnej spolupráce SOŠ sv. Jozefa Robotníka s firmami spolupracuje škola aj s automobilkou KIA, kde momentálne praxujú žiaci z odboru autolakovník. „Je to veľmi špecifická činnosť, ktorú nenájdeme v žiadnom servise. Počas druhého a tretieho ročníka sa tam vystriedajú všetci naši autolakovníci, aby mali skúsenosť aj s prvovýrobou," vysvetľuje zástupca pre odborné vzdelávanie Stanislav Čelko a v súvislosti s odborom stolár dopĺňa: „My hovoríme, že komu to pri dreve zavonia, už odtiaľto neodíde a stane sa stolárom. Je to krásne remeslo s hlbokou tradíciou a v našej škole máme veľmi pekné výsledky. V rámci Slovenska sa naši žiaci dva roky po

Majitelia firiem prosia: Pripravte mi dobrého človeka

sebe (2017, 2018) umiestnili vo finále stolárskej súťaže. Prvý raz v histórii školy vybojovali mladí stolári Daniel Fečo a Lukáš Tereštík prvé miesto v celoslovenskej súťaži stavebných remesiel Skills Slovakia a zároveň postúpili do medzinárodného finále súťaže SUSO do Prahy. Minulý rok sme tiež mali celoslovenského víťaza v súťaži Autoopravár Junior. V odbore autoopravár sme najúspešnejšia škola na Slovensku v histórii tejto súťaže."

Kríza charakteru

Škola sa snaží zo žiakov vychovať nielen dobrých odborníkov, ale aj charakterných ľudí. „Aj to je súčasťou spätnej väzby od majiteľov firiem, ktorí prosia, aby sme im pripravili dobrého človeka. Kríza našej spoločnosti je možno viac na úrovni charakteru, nie odbornosti. Tú si firmy dokážu zabezpečiť, no ťažšie sa dopĺňajú vlastnosti, ako pracovitosť, čestnosť, slušnosť..." pripomína Igor Pecha.

Z päťdesiatich zamestnancov školy je 38 pedagogických. „Majstri sú skoro všetci naši bývalí absolventi, máme aj absolventov, ktorí vyštudovali vysoké školy a teraz u nás učia. Medzi nimi nás pôsobí sedem saleziánov. Chceme našim mladým slúžiť prostredníctvom pripravených pedagógov, preto sa snažíme na úrovni prípravy, vzdelávania a formácie. Don Bosco chcel byť vždy na čele pokroku a toto je naším motorom," priblížil ďalej riaditeľ školy.

Súčasťou pedagogického zboru SOŠ sv. Jozefa Robotníka je už osem rokov aj učiteľ odborných predmetov a bývalý absolvent Martin Pňaček. Na školské časy rád spomína. „Prežíval som ich naplno. Býval som na internáte, takže som tam trávil celé týždne. Bol to môj druhý domov. Prostredie žičilo odbornému, ale aj osobnostnému vývoju a človek sa rozvíjal komplexne. Od odborníka cez hudobníka až po turistu," uzavrel Martin Pňaček.

SOŠ sv. Jozefa Robotníka v Žiline funguje od roku 1991 v saleziánskom dome, ktorý postavili ešte v roku 1937. Saleziáni ho využívali do roku 1950 a opäť od roku 1989. „Pôsobenie saleziánov v našej diecéze, a špeciálne v Žiline, je za celých 80 rokov veľmi požehnané. Pozval ich spolu so školskými sestrami sv. Františka pápežský prelát Tomáš Ružička. Videl, že obidve rehoľné spoločenstvá sú potrebné pre mladých ľudí, aby ich mal kto osloviť, zachytiť a potom aj sprevádzať," ocenil pôsobenie saleziánov vo svojej diecéze žilinský biskup Tomáš Galis.

PANAMA

SDM 2019 – Deň fiesty saleziánskych mladých

Aj na Svetových dňoch mládeže prežili mladí zo Salesiánskeho hnutia mládeže (SHM) Deň saleziánskej fiesty. Chvíle modlitby, diskusie a uvažovania s nimi strávil aj hlavný predstavený saleziánov a tiež generálna matka sestier saleziánok. „Nebojte sa," bolo jedno z hlavných posolstiev, ktoré zaznievalo na diskusii Fóra mladých SHM, ktoré sa konalo dopoludnia v Bazilike dona Bosca v Paname. Zúčastnil sa na ňom výber asi 200 mladých z celého sveta. „Zvoliť si evanjelium nie je vec na dva-tri roky... Predstavujem si, že o desať rokov budete vy svedkami, kde len budete." Veľká fiesta nasledovala popoludní a vyvrcholila modlitbovou vigíliou a adoráciou. /gj

TURÍN

Rekonštrukcia izbičiek dona Bosca

Od 3. decembra 2018 sú takzvané „izbičky dona Bosca" v Turíne zatvorené pre rekonštrukciu. Zámerom je pokročiť v kompletnej reorganizácii Pinardiho domu tak, aby bola ukončená pred 27. generálnou kapitulou, ktorá sa bude konať na Valdoccu od februára do apríla 2020. Sám don Bosco vyrozprával, ako si spomína na toto miesto: „V tom čase sa dve izby v Pinardiho dome uvoľnili a boli ponechané ako bývanie pre mňa a moju matku." Až do roku 1929 boli tieto izby nedotknuteľné. Projekt reorganizácie má za cieľ ukázať pútnikom na Valdoccu celý Pinardiho dom. Práce by mali trvať počas celého roku 2019. /gj

VATIKÁN

Pápež František: Saleziáni majú šťastie

„Drahí saleziáni," tento titul dal pápež František svojmu predslovu ku knižnému titulu *Evangelii gaudium s donom Boscom*, ktorý zostavil salezián Antonio Carriero. Publikácia spája spomínanú apoštolskú exhortáciu Svätého Otca s výchovnou charizmou saleziánskej rodiny. „Vy saleziáni máte šťastie, pretože váš zakladateľ don Bosco nebol svätcom s tvárou z Veľkého piatka – smutnou, mrzutou, ale, naopak, s tvárou z Veľkonočnej nedele. Bol vždy radostný," napísal v úvode do knihy Svätý Otec. /gj

KOŠICE

Na súťaži v robotike sa zúčastnili mladí z Troch hôrok

V košickom Kulturparku sa 10. januára konalo regionálne kolo celosvetovej súťaže First Lego League. Zúčastnili sa ho aj nádejní výskumníci z tímu Salesbot košického saleziánskeho strediska, ktorí navštevujú krúžok Mladý robot. V jednej zo štyroch disciplín sa hodnotil dizajn robota. „Výnimočnosť nášho robota bola v použití dvoch ultrasonických senzorov a v pokuse o vyriešenie misie so zachytením pristávacieho modulu," pochválili sa mladí zo Salesbotu. Záverečnou disciplínou bolo testovanie samotného naprogramovania robota na vykonanie predpísaných misií. „Prvé kolo sa nám nedarilo, zato pri ďalších sa to vynahradilo a úsmev na tvárach detí z Mladého robota sa opäť rozjasnil," povedal salezián Miroslav Podstavek. Po zrátaní bodov mladí od saleziánov skončili na 11. priečke z 21 tímov. /gj

SLIEMA

Saleziáni sa pripojili k záchrane migrantov

Presne 49 mužov, žien a tiež detí uviazlo začiatkom januára na celých 19 dní na dvoch lodiach na mori medzi Maltou a Sicíliou. Vlády sa nevedeli dohodnúť na tom, ktorá krajina ich prijme. Nakoniec našli útočisko v prístave na Malte. Saleziáni medzitým urgovali vlády a napísali aj list, ktorým apelovali na záchranu týchto ľudských životov. „Nie je to nič iné ako tragické a hanebné. Môže to znamenať len to, že sme úplne stratili svoju ľudskosť." /gj

BELUŠSKÉ SLATINY

Teológia pre mladých

Viac ako 20 mladých strávilo druhý decembrový víkend na prvom kurze saleziánskeho projektu Teológia pre mladých. Toto stretnutie sa uskutočnilo v Rodinkove. Program sa začal v piatok svätou omšou a zoznamovaním. Sobotná ranná meditácia bola o základoch kresťanskej viery. Lektor prvého kurzu don Pavol Grach mladým objasnil, že fundamentálna teológia je o obhájení, vysvetľovaní a o obrane toho, čo veríme ako kresťania a prečo. Posledný deň mladí dostali patristický text – z prvých čias kresťanstva – a neskôr diskutovali o zjavení na vrchu Sinaj. /gj

RÍM

Hlavný dom: Sacro Cuore bude centrálnym sídlom saleziánov

Hlavný predstavený saleziánov don Ángel F. Artime informoval, kde bude sídliť centrála saleziánov. Bude to saleziánsky dom Sacro Cuore na Via Marsala v Ríme blízko železničnej stanice Termini. V tomto sídle don Bosco býval, keď prichádzal do Ríma. Ako prišlo k tomuto historickému rozhodnutiu, popísal hlavný predstavený v liste, ktorý adresoval členom Saleziánskej spoločnosti i celej saleziánskej rodine. /jk

VATIKÁN

Pápež František trikrát o donovi Boscovi

Neuplynul ani týždeň na konci januára a pápež František za ten čas trikrát spomenul dona Bosca. Najprv pred sedemstotisíc mladými na vigílii Svetových dní mládeže v Paname, potom na generálnej audiencii v stredu 30. januára a do tretice pri rannej svätej omši v Dome sv. Marty v deň liturgickej spomienky dona Bosca. O zakladateľovi saleziánov hovoril ako o vzore, ktorý treba nasledovať. Svätý Otec pripomenul slová matky dona Bosca, pokornej ženy, roľníčky, ktorá neštudovala na žiadnej teologickej fakulte. V deň jeho vysviacky mu povedala: „Dnes začneš trpieť." Pápež uviedol: „Je to proroctvo mamy, jednoduchej ženy, ale so srdcom plným ducha." Pre kňaza je teda utrpenie znamením, že veci idú tak, ako majú. „Nie však preto, aby zo seba robil akéhosi fakíra. Treba mať však i odvahu zápasiť – kňaz je totiž tým, kto zápasí s Bohom," uviedol Svätý Otec a dodal, že kňaz musí mať odvahu riskovať, rovnako ako otec riskuje pre svoje dieťa. /jk

KOŠICE-LUNÍK IX

Silvester pre mladých pripravili rovesníci

Hra Twister, tombola, hádanky, ale aj adorácia ako poďakovanie za starý rok a prosba o pomoc v tom novom. Pre organizátorov bola atmosféra oslavy Silvestra, ktorú pripravili mladí z košického Luníka IX, zadosťučinením. Ako povedala Monika, jedna z nich: „Na začiatku som sa obávala, že všetci budú sedieť, ale bolo to naopak. Všetci sa zapájali do aktivít. A keď som sa ich počas prestávky pýtala na názor, povedali, že sa bavia. Potešila som sa takej spätnej väzbe." /gj

ŽILINA

Svätosť je aj pre teba

Už po druhýkrát sa saleziánski miništranti z celého Slovenska stretnú, aby sa zoznámili, povzbudili, zabavili a dozvedeli sa niečo nové. Stretnutie bude opäť v Žiline, tentoraz 1. až 3. marca 2019. Jeho mottom je heslo „Svätosť je aj pre teba". Pozvaní sú chlapci vo veku od šiestej triedy až po maturantov. /gj

Svätá omša priniesla Krista na periférію pred 80-timi rokmi

Autor: Lucia Fojtíková ASC / Foto: archív SDB

V piatok 7. decembra 2018, na vigíliu Slávnosti Nepoškvrneného počatia Panny Márie, si farské spoločenstvo v Bratislave-Trnávke, ktoré pastoračne spravujú saleziáni, pripomenulo významnú udalosť. Pred 80-timi rokmi na území vtedy azda najchudobnejšej časti Bratislavy, na periférii nazývanej Dornkappel (Trnávka), odslúžili saleziáni prvú svätú omšu.

Definitívne slávnostné posvätenie kostola a konsekrácia oltára sa uskutočnili až 4. júna 1939 a vykonal ich otec biskup Dr. Michal Buzalka. V tom čase to saleziáni v pomerne nebezpečnej štvrti, prezývanej aj „Mexiko", nemali jednoduché. Na periférію sa údajne báli chodiť aj žandári.

Pri oslave výročia priblížil udalosti v kázni hlavný celebrant svätej omše a direktor miestnej saleziánskej komunity don Tibor Reimer. Podľa dobových archívnych materiálov niektorí ľudia vítali saleziánov zúrivým krikom, ba neváhali hádzať aj kamene. Boli však aj takí, ktorí povedali: „Len príďte, príďte sem a naučte naše deti báť sa Boha, aby nás nepozabíjali..."

Vybavenie kostola v uvedenom období nebolo ešte dostatočné a potrebné zariadenie či pomôcky darovali postupne v priebehu rokov mnohí farníci, obyčajní ľudia, rodiny či menšie spoločenstvá. Napríklad na hlavný oltár obetoval svoje celoživotné úspory chudobný mestský zametač František Uhlár. Na boku menzy oltára je umiestnený nápis: „Otcovi chudobných venuje chudobný robotník František Uhlár." Na hlavnom oltári bola namaľovaná olejomaľba sv. Jána Bosca od akademického maliara J. Kruteka. Bočný oltár Panny Márie darovala Júlia Štefanovičová, ktorá pôsobila ako zdravotná sestra v bratislavskej nemocnici na Mickiewiczovej ulici. Monštranciu venovala učiteľka Mária Flimelová Schubertová. Bronzové svietniky zakúpili rodiny: Bujnoví, Zieglerovi, Rajčioví, Bišťanoví, Thürneroví, Machovičoví. Krížovú cestu (ako farebnú tlač na plátne) spoločne obstarali panie: Skrečková, Ružovičová a Pernecká. Harmónium venoval riaditeľ školy Jozef Tőrők-Turiansky.

Zoznam darcov bol skutočne veľký, a ako konštatoval don Reimer, od tých čias sa veľa nezmenilo: živé spoločenstvo rodín, ktoré sa schádza na Trnávke dnes a zdieľa tu svoje životy, aj dnes daruje Trnávke to, čo má: svoj čas, svoje sily, svoje srdce.

Po svätej omši nasledovala adorácia a po nej mali farníci možnosť získať medailu Nepoškvrnenej Panny Márie, ktorú požehnal pápež František. Spomienkové podujatie zakončilo agapé vonku pred kostolom. Rodiny napiekli a priniesli na počesť jubilea spolu 80 koláčov, pričom každý koláč mal štyri časti predstavujúce štyri zložky dnešného saleziánskeho diela na Trnávke: farnosť, oratórium, SDM Domino a Rodinné centrum Mamy Margity.

Zdá sa, že dávny sen mnohých – priniesť Krista na periférію Dornakappel – sa predsa len splnil.

Jedna z prvých svätých omší na Trnávke „pod širou oblohou"

Misia
značí ohlásiť Ježiša

Autor: Štefan Kormančík SDB / Foto: archív a wikimedia

Choďte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu (porov. Mk 16, 15). Takto nás vyzýva Ježiš na konci Markovho evanjelia. Výzvou k hlásaniu, k svedectvu, sa končia zhodne všetky štyri evanjelia.

V súlade s týmito slovami sú aj životy apoštolov, ktorí sa po Ježišovom odchode nevenovali už ničomu inému, len hlásaniu tejto zvesti. Veď po tom, ako boli svedkami udalostí Ježišovho života, jeho smrti, ale aj zmŕtvychvstania a vystúpenia na nebo, a keď prijali jeho Ducha, čo iné by mohlo byť dostatočné, aby naplnilo ich život? Čo iné by mohlo byť pre nich dosť zmysluplné, aby sa tomu venovali? Ježišova výzva na konci evanjelií nie je nútením, nie je niečím, čo musel Ježiš vyžadovať od apoštolov svojou mocou. Je to ukázanie smeru, ako teraz ďalej žiť, keď to všetko s ním zažili, ako odpovedať na jeho veľkú lásku. Ako sa zapojiť do tohto spásneho pohybu.

Ako teda? Hlásaním.
Toto hlásanie, ohlásenie, po grécky kerygma, je základom i hlavným obsahom misionárskej činnosti. Nemusíme dokazovať, s nikým sa hádať, je to služba ohlasovania. Nie sme vojaci, ktorí majú získať a ovládnuť územie a mať ho pod kontrolou. Sme vyslaní Ježišom, aby sme ohlásili, že on vstal z mŕtvych a že sme toho svedkami.

Niekedy chápeme misiu ako niečo agresívne, násilné. Ježišova misia je služba, svedectvo, je to dobrá zvesť. Je pri nej potrebná sila, výdrž, smelosť, no nie v podmaňovaní iných, ale v prekonávaní seba, svojho strachu a egoizmu.
Jednoducho, skromne a pokorne, ale vedomí si obrovskej Božej sily oznámiť slová: Ježiš Kristus vstal z mŕtvych! Aleluja! Naozaj vstal z mŕtvych!

Už sme aspoň raz za život túto zvesť ohlásili? Aspoň jedného človeku sme to už povedali? Nie aby sme ho ovládli, ale ako službu. Nie zvíťaziť nad niekým silou svojich dôkazov alebo silou svojej pravdy. Ale podeliť sa s ním o nadšenie z objavenia pravdy, nadšenie z prežívania lásky.

Nie je to ako hrať hru Expanzia, kde úlohou je mať svoju farbu zápaliek na celej mape sveta, kontrolovať čím väčšie územie a potom som víťaz!

Viera je z hlásania, píše apoštol Pavol v *Liste Rimanom* 10, 17. Viera vo vzkriesenie klíči zo slova, ktoré ho hlása. Odkiaľ tieto slová berú svoju silu? Ich sila je v skutočnosti, že ohlasujú to, čo sa skutočne stalo. Ich sila je v tom, že Ježiš, ktorý nás vyslal ich hlásať, je medzi nami prítomný do konca vekov a on napĺňa tieto slová silou svojho Ducha. Ježišovo vzkriesenie nemusíme dokazovať, ale ohlasovať. Je to ako zapojiť kábel do zásuvky. Hneď ním prúdi sila elektrickej energie. Tak ako ponúknuť niekomu ovocie, chutné a plné vitamínov, ktoré udržujú život.

Sila ohlasovania je v tom, že sa ohlasuje to, čo sa skutočne stalo.

Ak je v týchto slovách prítomná Božia moc, prečo im neveria všetci, ktorí ich vypočujú? Odpoveď je v ľudskej slobode. Môžeme Boha prijať, ale aj odmietnuť. Niektorí neveria vo vzkriesenie, lebo im ho ešte nikto nehlásal; iní preto, lebo im ho hlásali zlí ľudia a zlým spôsobom. Ale sú aj takí, ktorí neveria preto, že nechcú meniť svoj život, nechcú zanechať zlé spôsoby svojho života. Milujú tmu viac než svetlo. Túto ľudskú slobodu rešpektujeme tak, ako ju rešpektuje aj samotný jej tvorca Boh.

Kérala – pozemský raj

Kérala je jedným z 29 štátov Indie, nachádzajúcich sa na juhovýchode, na pobreží Malabar. Oficiálne vznikla 1. novembra 1956 zlúčením regiónov, ktoré spájal rovnaký jazyk – malajálamčina. Rozprestiera sa na 38 863 km² (menšie ako Slovensko). S 33 387 677 obyvateľmi je Kérala 13. najväčším štátom Indie, ktorý sa delí na 14 dištriktov. Názov Kérala má nejasný pôvod. Podľa jednej obľúbenej teórie však pochádza z malajálamčiny, a to zo slov kera – „kokosová palma" – a „alam", čo znamená krajina. Odtiaľ teda „Krajina kokosových orechov", ako ju nazývajú aj miestni vďaka hojnosti tejto obľúbenej potraviny.

Každodenný život

Život Kéralčanov je predovšetkým na vidieku veľmi jednoduchý a skromný. Väčšinou sa sústreďuje okolo každodennej práce na poliach, kávových či čajovníkových plantážach alebo okolo domáceho hospodárstva. Vo veľkých mestách je centrom života rušná ulica s malými obchodíkmi s tovarom najrôznejšieho druhu, farby, chuti a vône.

Medzi hinduistami, kresťanmi a moslimami

Tak ako celá India, aj Kérala je známa svojimi bohatými náboženský-

mi tradíciami. Náboženstvo zohráva v živote Kéralčanov veľmi dôležitú úlohu. Je súčasťou každodenného života, do ktorého vnáša poriadok i sviatočné momenty v podobe rôznych náboženských rituálov, spomienok, osláv a pod. Tie sa najčastejšie nesú v hinduistickom, moslimskom či kresťanskom duchu. Kresťanstvo, ktoré podľa tradície do Indie priniesol apoštol Tomáš, má práve v Kérale najväčšie zastúpenie. Okrem tradičných sviatkov Vianoc a Veľkej noci je veľmi obľúbeným obdobím sviatok sv. Sebastiána, ktorý sa oslavuje 11 dní počas januára. V tomto čase sa konajú rôzne modlitebné procesie a spevy, počas ktorých kresťania ďakujú za dary a prijaté dobro.

Don Bosco medzi chudobnými Kéraly

V Kérale sú prítomní aj saleziáni. Dielo dona Bosca sa tu začalo šíriť začiatkom 20. storočia. V súčasnosti má vyše 2 500 členov prítomných medzi chudobnou mládežou na stovkách stredných a technických škôl, v rôznych centrách, ale aj na vysokých školách. Saleziáni dona Bosca sú v Indii považovaní za jedných z najväčších sprostredkovateľov technického vzdelania. V Kérale sú saleziáni prítomní v 22 domoch. Tým najchudobnejším z chudobných sa venujú vo svojich misijných, mládežníckych centrách, farnostiach, školách či v domovoch pre opustené deti z ulice.

Keď príde 100-ročná voda

V auguste 2018 zasiahli Kéralu mohutné povodne, ktoré boli podľa slov miestnych obyvateľov najhoršie za posledných 100 rokov. Po prvýkrát preto museli v krajine otvoriť 35 z 54 vodných nádrží, ktoré už neboli schopné udržať vodu pritekajúcu z okolitých riek. Voda vytopila a zničila tisíce domov, škôl, nemocníc, chrámov a iných dôležitých administratívnych budov. Podmyla cesty a mosty, v dôsledku čoho boli mnohí obyvatelia, hlavne na vidieku a vo vysoko položených oblastiach, odrezaní od okolitého sveta a rýchlej pomoci. Takmer 500 ľudí prišlo o život a desiatky obyvateľov zostalo nezvestných.

- **1,45 milióna ľudí v humanitárnych táboroch**
- **20 000 zničených domov**
- **takmer 500 mŕtvych**
- **zničených 57 000 ha poľnohospodárskej pôdy**
- **8 000 kusov uhynutého dobytka**
- **35 rozsiahlych zosuvov pôdy**
- **83 000 km ciest zničených**

Humanitárna pomoc a tábory

Počas prvých dní na kritických miestach záplav zasahovali záchranné jednotky i dobrovoľníci, ktorí vyslobodzovali obete z vytopených obydlí. Niektorí ľudia ostali uviaznuti na strechách budov alebo v ruinách. Na ich vyslobodenie boli často potrebné letecké záchranné akcie. Tito ľudia boli umiestnení v záchranných táboroch, kde im poskytli jedlo, oštatenie, lieky, potravinové doplnky, matrace i psychosocialnu podporu na ľahšie prekonanie traumy. Táto efektívna pomoc bola možná aj vďaka prejavenej solidárnosti prostredníctvom mnohých zbierok.

Saleziánski študenti v akcii

Keď voda opadla, bolo potrebné začať s čistením zasiahnutých území od nánosov a ruín, ako aj doplniť domácnosti potrebným vybavením. Do chodu bolo nevyhnutné okrem obydlí uviesť aj mnohé štátne inštitúcie ako školy, administratívne a správne budovy. Na tejto fáze obnovy sa zúčastnili aj saleziánski študenti. Okrem čistenia budov sa zapojili aj do opätovnej elektrifikácie vyše stovky domovov a do zbierky školských pomôcok pre svojich spolužiakov.

Chceme vrátiť, čo voda vzala

Zároveň sa začalo s okamžitou opravou poškodených domov či výstavbou tých zrútených. Táto časť obnovy trvá prakticky až doteraz a určite pomôže aj verejná zbierka Tehlička, z ktorej by mali mať úžitok predovšetkým ekonomicky slabšie rodiny. Vďaka výťažku budeme môcť prispieť na stavbu domov rodinám zo 7 dištriktov či opravu poškodených obydlí a zároveň zabezpečiť spôsob živobytia pre najviac zasiahnuté rodiny.

Foto: Archív Rádiovej Slobodnej Európy, Foto: Archív Pavol Bagačka, Foto: Archív Marián Mikolaj

Vráťme spolu, čo ľuďom v Kérale voda vzala, na www.tehlicka.sk alebo prispejte aj na účet verejnej zbierky Tehlička: IBAN: SK6911000000002620852641, SAVIO o.z., Miletičova 7, 821 08 Bratislava

Supermama
je tá, čo najviac miluje

Autor: Zuzana Petruľáková / Foto: rodina Kokavcová

Tento príbeh sa začal v októbri 2018. Deti boli choré, a tak sme už nejaký čas trčali zavretí doma. Manžel mal toho v práci veľa, chodil neskoro a unavený, pomoc z jeho strany bola minimálna. Samko cez deň poriadne nespával. Keď som ich večer konečne všetkých troch uložila, odpadla som do postele aj ja. Totálne unavená a zdeptaná. Spomenula som si na Anežku. Akčnú ženu, ktorá má toho naozaj veľa. Tak som jej konečne napísala, nech poradí nejaké finty, ako to všetko zvláda, aké má tajomstvo táto supermama!

Nedostala som však päť lacných trikov, ktoré zaručene fungujú, ale možnosť nahliadnuť do ich rodinného života: čo považujú za dôležité, ako to u nich funguje. Ako sme sa rozprávali, moja predstava o supermame sa postupne rozplynula a ja som pred sebou videla obyčajnú maminu, ktorá má veľké túžby, ale nie vždy všetko ide podľa jej predstáv, nie je vždy dokonalá, ale niekedy sa aj hnevá, je si neistá. No má veľké srdce plné lásky, ktorú rozdáva priehrštiami, nie iba svojim najbližším, ale aj priateľom a ďalším rodinám. V srdci nosí Boha a hľadá, čo je správne.

A vtom mi to došlo! Byť supermamou neznamená stihnúť toho čo najviac, ale čo najviac milovať. Veľmi som sa tešila z tohto svojho objavu. Často mám tendenciu snažiť sa a byť aktívna, a pritom mi niekedy uniká podstata – milovať svoje deti, manžela, rodinu, susedov, priateľov i náhodných okoloidúcich. Prejavovať im lásku a úctu. Nie sú dôležité veľké gestá, ale drobnosti, úmysel.

Na najbližších Modlitbách matiek som to vyjadrila aj nahlas ako prosbu: aby sme nezabúdali, že dôležité nie je zvládnuť čo najviac aktivít, ale veľa milovať. Amen, pridali sa súhlasne ostatné maminy. Nasledovalo náhodné čítanie zo Svätého písma. A tam stálo: Lásku chcem, a nie obetu (*Oz* 6, 6). Trefnejšie to už byť nemohlo.

Lásku chcem, nie obetu.

Keď sa moje srdce upokojilo, začala som rozmýšľať, čo konkrétne to pre mňa znamená. Veď takmer všetky aktivity, do ktorých sa púšťam, sú pre druhých. Tak ako to je? Uvedomila som si, že rozdávať lásku pre mňa znamená predovšetkým:

- ísť skoro spať, aby som mala dosť síl byť trpezlivá na deti a na manžela;
- pozdraviť susedu a prehodiť s ňou pár slov;
- vypočuť kamarátku, ktorá to potrebuje;
- nezatvárať sa na ihrisku do svojej bubliny, ale byť milá aj na ďalšie mamičky a detičky,
- zapojiť ich do našich hier;
- usmiať sa na predavačku v potravinách i na pána bezdomovca, čo predáva Nota Bene, a jedno si od neho kúpiť;
- zavolať s deťmi starej mame či pozvať k nám na návštevu priateľov, ktorých sme dlho nevideli;

...

Drobnosti. Ale na úmysle záleží.

Anežka, ďakujem za úprimnosť a otvorenosť. Vďaka, že si mi pomohla zbúrať moje predstavy a mýty o supermame a opäť si uvedomiť, že žiadna z nás nie je dokonalá. To len tie facebooky ukazujú takmer výlučne tú peknú časť našej každodennej reality. Vrátila si ma na zem a pripomenula (na čo niekedy zabúdam), že supermama nie je tá, ktorá toho stihne čo najviac, ale tá, ktorá najviac miluje. Svojho manžela, deti, rodinu, blízkych a túto lásku dáva ďalej, ako najlepšie vie.

Rozhodla som sa spraviť rozhovor s maminou Anežkou Kokavcovou. Spolu s manželom sú saleziáni spolupracovníci. Majú štyri malé deti: najstaršiu prváčku vzdelávajú doma. Okrem toho prerábajú dom, obhospodarujú záhradu, domáce zvieratá. K tomu spoločenstvo, priateľov, návštevy. Skrátka, úloh vyše hlavy. Ak toto zvláda, musí byť supermama! Pozývam vás nakuknúť do jej sveta.

O našej rodine

Spolu s manželom Maťkom máme štyri deti: Timku (7 rokov), Veronku (5 rokov), Miška (3 rokov) a Matúška (1 rok). Bývame v rodičovskom dome, ktorý sme si prerobili tak „na prírodno".
Ráno ide Maťko do práce, prostredné deti zavezieme do škôlky a doobeda sa s Timkou učíme. Najmä tú hodinku, keď najmenší Matúško spí. Keďže Timku vzdelávame doma, chceme jej zabezpečiť aj podnety zvonku. Každé popoludnie má preto nejaký krúžok – tvorivo-lesný klub, Átrium Dobrého Pastiera, hudobnú, výtvarnú a balet.

Naše rituály

Naším rodinným rituálom je najmä spoločný obed, preto deti beriem zo škôlky tak, aby sme ho každý deň mohli absolvovať všetci spolu. Teda ja s deťmi, manžel je väčšinou v práci. Večer mávame večerný kruh. Vraciame sa k tomu, čo sme cez deň prežili, modlíme sa. Deti sú zarozprávané a každý chce toho veľa povedať, takže niekedy to trvá aj celkom dlho.

Čo chceme odovzdať našim deťom

Predovšetkým ich vedieme k tomu, aby milovali Boha, ľudí a prírodu.
V rámci domácej školy je pre nás dôležitou hodnotou remeselná zručnosť. Chceme deti naučiť robiť veľa práce rukami. Maťko má ideu, že každý muž má byť schopný postaviť dom. A chce to naučiť aj synov. V tomto veku ide hlavne o prácu v záhrade, výrobu domácich mliečnych výrobkov, pečenie, varenie, šitie a pletenie.

V čom ma deti zmenili

Každý z nás si nesie z pôvodnej rodiny batôžtek plný radostí, ale aj rôznych zranení. Bála som sa mať deti, či to zvládnem. Teším sa, že som prijala túto výzvu, a deti ma od tohto strachu oslobodili.

Veľká rodina zlepšila predovšetkým moje manažérske zručnosti. Aj kulinárske. Naučila ma lepšie komunikovať a najmä počúvať. Často je materstvo aj o boji so sebou, človek sa neprestajne cvičí v trpezlivosti. A s deťmi odkrýva i svoje temné stránky, o ktorých si ani nemyslel, že ich má...

Ako sa dobíjam

Veľmi rada chodím len tak sama do lesa. Tam vždy načerpám pokoj, energiu, je to úžasné. Mám tiež radosť, ak sa mi podarí dostať sa samej v týždni na omšu. Keď mi deti dávajú komplimenty, povedia mi: „Maminka, ľúbim ťa!" To ma vždy poteší a „dobije" do ďalších chvíľ.

Dbáme na to, aby deti, ale aj my s manželom sme mali vždy istotu, že sme milovaní.

Kým nás bolo doma menej, mávali sme s manželom týždenné rande bez detí a tiež spoločné modlitby. Teraz je to náročnejšie. Ale už dlhšie premýšľame nad tým, ako to zmeniť, keďže spoločný čas považujeme za jednu z najdôležitejších priorít v manželstve.

Výhody dediny

V potravinách sme takmer sebestační. Je to naša vízia. Ja chodím do obchodu približne raz za dva týždne, Maťko občas ráno zbehne po rožky a mlieko do kávy. Ale susedovci majú kravy, tak máme mlieko aj odtiaľ.
Vrele odporúčam výmenu vecí. U nás to v dedine perfektne funguje. Nemusím kupovať oblečenie či hračky pre deti – povymieňam za iné alebo za domáce produkty.

Celý rozhovor s Anežkou si môžete prečítať na www.spokojnamamina.sk.

Mons. Jozef Haľko:

Dnes dávam hlas – Titus Zeman je najväčší Slovák!

Provinciál Jozef Ižold:

Aj Titus priniesol Pánovi dar života, modlitby i utrpenia

Don Ángel Fernández Artime:

Majme blahoslaveného Titusa za vzor sprevádzania mladých

Spracoval: Rastislav Hamráček SDB / Foto: archív

Vo Vajnoroch oslávili 50. výročie narodenia blahoslaveného Titusa Zemana pre nebo slávnostnou svätou omšou, ktorú slávil provinciál saleziánov don Jozef Ižold. Homíliu predniesol v priamom prenose TV Lux don Jozef Luscoň. Vyzdvihol, že don Titus mal hlbokú ľudskosť.

V Ríme, v Bazilike Božského Srdca, kde Titus Zeman v roku 1938 zložil doživotné reholné sľuby, sa 8. januára zišlo veľa mladých saleziánov študentov teológie a svätú omšu ku cti blahoslaveného Titusa slúžil hlavný predstavený saleziánov don Ángel Fernández Artime.

V saleziánskom stredisku na Miletičovej v Bratislave, kde don Titus pôsobil, oslávili jeho výročie v sobotu 11. januára. Svätej omši predsedal a homíliu predniesol Mons. Jozef Haľko, bratislavský pomocný biskup. Nechýbal program v sále pod kostolom i adorácia za duchovné povolania.

V kaplnke saleziánskeho strediska v Humennom po dlhšom čase príprav odhalili na sviatok blahoslaveného Titusa jeho reliéf a slávnostne inštalovali aj relikviár. Mladí sprevádzali svätú omšu spevom a hudbou.

V tomto roku slávime 50. výročie narodenia blahoslaveného Titusa pre nebo. V deň výročia, 8. januára, sa konali slávnosti v Bratislave-Vajnoroch i v Ríme a v deň pohrebu zasa v stredisku Bratislava--Miletičova.

Provinciál slovenských saleziánov don Jozef Ižold ponúkol úvahu o prepojení dátumu smrti Titusa Zemana so sviatkom Troch kráľov.
„Don Titus sa narodil 4. a zomrel 8. januára a v strede medzi týmito dvoma dátumami je slávnosť Zjavenia Pána. Celý jeho život sa dá pripodobniť obrazu putovania mudrcov od Východu, ktorí boli ochotní riskovať, hľadať aj zanechať niečo, aby našli Mesiáša. Don Titus touto cestou prešiel aj iným pomáhal vydať sa na ňu a prejsť ju. Aj on ako mudrci priniesol Bohu dar svojho života, dar modlitby i dar utrpenia. Táto slávnosť Zjavenia Pána tak istým spôsobom symbolizuje aj jeho cestu povolania. Nech nám don Titus pomáha nasmerovať naše cesty ku Kristovi a celkom sa mu darovať."

Vo Vajnoroch pri slávnosti don Jozef Luscoň v homílii ponúkol myšlienky o mučeníctve i o ľudskosti dona Titusa.
„Niekedy prílišný dôraz na mučeníctvo zatieni pohľad na ľudskosť i na nádherné duchovné vlastnosti, ktoré náš blahoslavený mal. Máme príklady, v ktorých sa don Zeman prejavil ako človek priamy, srdečný, húževnatý, pracovitý, nadšený, nábožný, veľkodušný, obetavý, všímajúci si druhých okolo seba. Don Teplan, ktorý s Titusom študoval v Ríme, vydal svedectvo, že počas zimných dní mu daroval teplé spodky. Don Šipkovský svedčil, ako v Trnave Titus ukrýval židovského mladíka. Šenkvičania spomínajú, ako don Titus po škole vodil deti na zamrznuté pláne pod Modrou, kde sa spolu korčuľovali a on ich ťahal ako rušeň vláčik. Takýchto milých spomienok na dona Titusa je veľa a potvrdzujú, že srdce nášho blahoslaveného tĺklo v rytme saleziánskeho ducha. (...) Obrazne povedané, náš blahoslavený dovidel až do neba. V tom bol úžasný a to mu pomáhalo prekonávať ťažkosti."

Desiaty nástupca dona Bosca don Ángel Fernández Artime na mieste, kde don Titus zložil doživotné rehoľné sľuby – v Bazilike Božského Srdca v Ríme, v deň jeho sviatku okrem iného povedal:

„Celú Cirkev a osobitne našu Kongregáciu a saleziánsku rodinu dar blahoslaveného Titusa mocne vyzýva obnoviť úsilie o svedectvo viery v tomto čase, keď sú povolania krehké a niektorí povolanie opúšťajú. No ešte viac máme obnoviť úsilie o ponúkanie a sprevádzanie povolaní do služobného kňazstva, k zasvätenému životu a do manželstva. Mučeníctvo dona Titusa je ovocím hrdinskej pastoračnej lásky, ktorá nám pripomína Dobrého Pastiera, čo neopúšťa stádo, keď prichádza vlk, ako by to urobil nájomník. Je tiež ovocím dávania života z lásky a nie pre nejakú odplatu. Toto mučeníctvo je dôsledkom sprevádzania mladých, ale najmä kvasom jednoty. Ukazuje nám, že aj jedného máme považovať za dôležitého, akoby išlo o sto, a že máme byť pripravení nechať všetko, len aby sme ho zachránili; ako doceniť slobodu toho, koho máme pred sebou, ako viesť mladých v rozlišovaní a podporovať ich pri rozhodnutiach, ktoré môžu a musia urobiť len oni. (...) Znova chcem vyjadriť želanie, aby sa blahoslavený Titus Zeman stal pre naše výchovno-pastoračné spoločenstvá a pre naše formačné komunity vzorom a patrónom úsilia v sprevádzaní mladých generácií."

Biskup Jozef Haľko v Kostole Márie Pomocnice na Miletičovej v Bratislave v sobotu 11. januára pri oslave v homílii povedal:

„Rieka hovorí o tom, že je druhý breh, že je hlbina, plytčina. Rieka nám hovorí o tom, že je prúd, ktorý unáša, a že ten, kto sa chce dostať na druhú stranu, musí plávať proti prúdu, aby sa dostal tam, kam smeruje. (...) Ježiš je obrazom všetkých tých, ktorí chcú previesť človeka a ľudí na druhý breh." V ďalších slovách sa venoval aj téme najväčšieho Slováka: „Kto je najväčší? Základné kritérium je to Ježišovo: Nikto nemiluje viac ako ten, kto dá svoj život. A kto dal život za Slovákov? Kto trpel za Slovákov? Kto chce, aby medzi Slovákmi žili kňazi, ktorí ich budú v ich jazyku viesť k Ježišovi Kristovi ako k jedinému Spasiteľovi? A preto dnes dávam hlas: Titus Zeman, najväčší Slovák! Lebo jeho posolstvo je nadčasové a nadpriestorové."

František: „Všímajte si signály“

Autor: Marián Valábek SDB / Foto: archív

Pápež vie prekvapiť novými podnetmi. Oplatí sa ich sledovať.

Žijeme uprostred spoločenstva

Aby život ktoréhokoľvek spoločenstva, komunity či rodiny tešil Boha aj ľudí, treba vnímať pozitívne i negatívne signály:

„Prvý signál. Otázka: Modlím sa za ľudí? Za všetkých, konkrétnych, za osoby, ktoré sú mi sympatické, ako aj za tie, ktoré sú mi antipatické, za tie, ktoré sú priateľské, aj za tie, ktoré sú nepriateľské?

Druhý signál. Keď vnútri mám pocity žiarlivosti, závisti a dostanem chuť priať niekomu zle – toto je signál, že nemiluješ. Zastav sa pri tom. Nedovoľ týmto pocitom rásť, sú nebezpečné. Nenechaj ich rásť.

Tretím, najbežnejším signálom, že nemilujem blížneho a nemôžem preto povedať, že milujem Boha, je ohováranie. Uložme si jasne v srdci i v hlave: ak sa venujem klebeteniu, nemilujem Boha, pretože prostredníctvom klebiet ničím človeka. Klebety sú ako medové cukríky, ktoré sú aj chutné – po jednom sa žiada ďalší a ďalší, no napokon všetky tie cukríky zničia žalúdok. Ohováranie je príjemné, lahodné a zdá sa nám niečím pekným, ono však ničí. A je to signál, že nemiluješ.“

Viera je umenie

Odpoveď na spomínané signály musí byť pozitívna: Modlitba za všetkých konkrétnych ľudí, mne sympatických i antipatických, za priateľských aj za tých, ktorí sú nepriateľskí... Keď sa vnútri usilujem prekonávať pocity žiarlivosti, závisti a chuti priať niekomu zle – začínam milovať. Drž sa týchto pocitov a postojov. Umožni im rásť. Osvoj si chuť hovoriť o druhých dobre, a keď nemôžeš, tak mlč. To bude znak toho, že sa usiluješ milovať Boha. Pápež nás svojimi signálmi upriamuje na život, *„kde viera nie je vedomosť, ktorú možno získať z kníh, ale umenie žiť s Bohom, ktoré si osvojujeme na základe skúsenosti tých, čo nás predišli na ceste“.*

Štýl

Bolo by dobré v tomto umení pochopiť, aký je kresťanský štýl života. My skôr žijeme nekresťanský štýl, keď sa nás zmocňuje žalovanie sa a lamentácie, tiež svetáckosť a sebectvo. *„To je móda dnes i v Ježišovej dobe. Musíme sa učiť od Ježiša, od jeho matky aj od svätého Jozefa, ktorí boli pokorní.“*

„Kresťanským štýlom sú blahoslavenstvá: tichosť, pokora, trpezlivosť, láska k spravodlivosti, schopnosť znášať prenasledovanie, nesúdiť druhých... To je kresťanský duch, kresťanský štýl. Čítaj blahoslavenstvá. To je náš štýl. Vnímať Krédo srdcom aj Otče náš prednášať srdcom.“

Preto pápež naznačuje potrebu *„vysokej miery kresťanského života, ktorú don Bosco uvádzal do praxe tým, že vstúpil do kontaktu so sociálnou a existenciálnou periférioU, ktorá v deväťnástom storočí vznikala v Turíne... Na Valdoccu nachádzali oázu pokoja a miesto, na ktorom sa učili byť dobrými kresťanmi a čestnými občanmi“.*

Pápežov akrostich o športe

Možno neviete, že pápež často používa akrostich (on ho však používa naopak: písmenami slova vysvetľuje nejaký obsah). Niekoľkí športoví funkcionári, tréneri a novinári požiadali pápeža Františka o príspevok do zbierky športových citátov zo sociálnych sietí. Pápež im poskytol tento akrostich na slovo šport (v taliančine).

Písmeno S naviedlo pápeža na *„Súhrnný rozvoj človeka“*, P ukazuje dôležitosť *„Pre všetkých“*, pre profesionálov aj amatérov, a najmä pre chudobných. O upozorňuje na *„Osobnú česť“*, ktorá zamedzuje korupciu a doping. R sa vzťahuje na *„Rešpekt“* voči dôstojnosti človeka so zrejmým odkazom na svet paraolympijského športu a T zastupuje *„Transcendenciu a vnuknutia“*. Teda jednoducho, šport má miesto v celkovom rozvoji života každého človeka. Nik z neho nemá byť vylúčený.

Je tu chlapec, ktorý má päť chlebov a dve ryby

Autor: Pavol Grach SDB / Foto: Unslpash

Keď Ježiš zdvihol oči a videl, že k nemu prichádza veľké množstvo ľudí, povedal Filipovi: „Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli?“ Ale to povedal len preto, že ho skúšal. Lebo sám vedel, čo urobí. Filip mu odpovedal: „Ani za dvesto denárov chleba nebude stačiť, ak sa má každému ujsť čo len kúsok.“ Jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, mu povedal: „Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých?“
(Jn 6, 5 – 9)

Zázrak rozmnoženia chlebov, ktorý opisujú všetci štyria evanjelisti, je pre nás saleziánov osobitne vzácny. Poukazuje nám na to, že aj u samotného Ježiša bolo ohlasovanie evanjelia a konkrétna starostlivosť o hladné zástupy v hlbokej jednote. Apoštoli boli na jednej strane nadšení zo záujmu ľudí, ktorí počúvali Ježišovo učenie, na druhej strane si nevedeli predstaviť, ako sa o nich konkrétne postarať.

Táto jednota bola charakteristická aj pre dona Bosca. Jeho ohlasovanie evanjelia opusteným mladým ľuďom bolo hlboko spojené so starostlivosťou o nich. Ak to situácia vyžadovala, postaral sa o to, aby sa naučili čítať a písať; ak boli v ťažkej situácii, pousiloval sa zabezpečiť im bývanie. Božia spása, ktorá sa ohlasuje, nie je iba duchovné slovo a premena srdca, ale podľa možností celkový rozvoj človeka vo všetkých jeho rozmeroch.

Pre nás saleziánov dona Bosca je osobitne milý opis tohto zázraku, ktorý nám prináša evanjelista Ján. Zatiaľ čo ostatní evanjelisti hovoria o piatich chleboch a dvoch rybách všeobecne, on poukazuje na to, že vlastníkom týchto darov, ktoré sa zdali také nedostatočné, bol mladý chlapec. Táto skutočnosť nás pobáda meditovať nad viacerými rozmermi našej saleziánskej spirituality.

Pripomína nám veľkodušnosť mladých ľudí. Opis ostatných evanjelistov by nás mohol nabádať, že apoštolom sa podarilo vypýtať od ľudí päť chlebov a dve ryby v zmysle, že každý dal niečo. Jánovo evanjelium nám dáva podnet rozmýšľať nad veľkodušnosťou niekoho, kto si priniesol vlastné zásoby a teraz ich všetky dáva k dispozícii apoštolom. Nebolo to takmer nič, ale on dáva všetko ako chudobná vdova, keď podporila chrám všetkým, čo mala, hoci to bolo veľmi málo. Toto nám saleziánom pripomína, že keď máme pred sebou mladého človeka, našou úlohou nie je posudzovať, či má veľa, alebo málo, ale všímať si, či je ochotný dať všetko. To je rozhodujúce kritérium Božieho kráľovstva. Napriek všetkej skepse a nedôvere učeníkov Ježišovi stačí tento mladý chlapec, ktorý dal všetko, aj keď je to málo.

Každý náš dar, veľký či malý, potrebuje prejsť cez Ježišove ruky. Iba tak môže nasýtiť zástupy.

Táto stať nám pripomína aj druhú dôležitú skutočnosť. Každý náš dar, veľký či malý, potrebuje prejsť cez Ježišove ruky. Iba tak môže nasýtiť zástupy. Lebo apoštoli hovorili skutočnú pravdu: päť chlebov a dve ryby nie sú ničím pre päťtisíc mužov. Ježiš však povyšuje naše realistické pravdy na nové. To, čo sa zdá nič, môže preniknúť veľký zástup.

Don Bosco mal skúsenosť s chlapcami, ktorí sa pred svetom zdali ničím. Mali len lásku a veľké odhodlanie. V roku 1859, keď zakladal Saleziánsku spoločnosť, našiel 18 ľudí. Jeden mal 47 rokov. Všetci ostatní pod 25. Trinásti boli vo veku 15 – 21 rokov. Čo je to pre toľkých mladých v celom svete?! A dnes sú saleziáni vo vyše 130 krajinách sveta. Na začiatok stačilo niekoľko odhodlaných chlapcov, ktorí toho mali veľmi málo. Dali však všetko.

Evanjelium je stále platné. Aj teraz stačí nájsť niekoľko chlapcov a dievčat. Nemusia mať veľa, ale musia chcieť dať všetko. A zázrak sa zopakuje. To je naša saleziánska evanjeliová viera pre budúcnosť našej Kongregácie i celej saleziánskej rodiny.

Svetové dni mládeže

Spracoval: rhsdb / Foto: flicrk /panama2019 /boletin salesiano /agenziaans

Pripomeňme si Svetové dni mládeže. Konali sa v Paname, ktorá je známa svojím obdivom k donovi Boscovi. Don Bosco je panamský a Panama patrí donovi Boscovi. Aké boli SDM s donom Boscom?

V Paname vzniklo americké Valdocco, majú tam aj repliku rodného domčeka dona Bosca v Becchi. Tam prežili mladí zo Saleziánskeho hnutia mládeže svoju „fiestu".

Desiaty nástupca dona Bosca don Ángel Fernández Artime pri jednej svätej omši v Bazilike dona Bosca v Paname udeľoval aj osobitné požehnanie s relikviou svätca mladých.

Pre tisícky mladých zo saleziánskeho prostredia bolo výnimočnou chvíľou aj osobné stretnutie s donom Ángelom a možnosť pozdraviť ho. Pre neho to boli takpovediac hodiny a hodiny pre mladých.

Jednou z udalostí SDM bola aj kajúcna liturgiu, ktorú slávil Svätý Otec vo väznici pre mladistvých, aby aj im priniesol povzbudenie a útechu. Svätý Otec tam niekoľkých mladých aj vyspovedal.

Tradičnou súčasťou SDM býva EXPO povolaní, na ktorom mala saleziánska rodina svoj stánok ako veľký strom, kde kmeňom je don Bosco a konármi zložky saleziánskej rodiny.

Bazilika dona Bosca v Paname bola nielen miestom stretania saleziánskej rodiny, ale aj miestom katechéz, keď do nej zavítali stovky mladých.

v „donboskovskej“ Paname

Zvítanie sa Svätého Otca s mladými sa nieslo v atmosfére jasajúcej radosti, pestrosti kultúr a v duchu jednoty. „Pane, nauč nás milovať tak, ako si nás ty miloval,“ spoločne opakovali mladí s pápežom.

Ďalšou tradičnou udalosťou býva obed zástupcov mladých z piatich kontinentov so Svätým Otcom. Táto chvíľka nechýbala ani v Paname.

Štrnásť zastavení krížovej cesty na pódiu viedli mladí z krajín amerického kontinentu. Záverečné zastavenie patrilo Paname. Každý úsek modlitby sa týkal nejakého problému súčasnosti z pohľadu mladých ľudí.

„Povedať Pánovi áno znamená s odvahou prijať život tak, ako prichádza. Znamená to objať našu vlasť, naše rodiny, našich priateľov, takých, akí sú, aj s ich slabosťami a malosťou.“

Svetové dni mládeže sú často príležitosťou na mnohé stretnutia, pozdravenia a veľa, veľa radosti. Mladí z najrôznejších krajín sa bez problémov spolu tešia, fotia, spoznávajú sa.

Sviatok dona Bosca v Paname je jedna veľká „fiesta“. Tentoraz to bolo umocnené atmosférou SDM. Sochu dona Bosca i jeho relikviu na vyzdobenom voze sprevádzajú po uliciach Panamy tisícky ľudí.

Kňazstvo pod čerešňou

Autor: Rastislav Hamráček SDB / Foto: archív SDB

„Don Niko" sa stal saleziánom až za totality a kňazom, keď mal 40 rokov. Športový typ, vyučil sa stavbárčine i včelárstvu. V marci si pripomenieme jeho storočnicu.

Nikodém Vašek sa narodil 21. marca 1919 v Mojzesove (okres Nové Zámky). Jeho rodičia Ján a Mária, rod. Porubská, boli maloroľníci. Otec po skončení vojny odišiel na štyri roky na zárobky do Južnej Ameriky. Šesť tried ľudovej školy vychodil Niko v rodisku. V lete 1930 bol spolu so Štefanom Foltinom zo susedného Černíka v Šaštíne u saleziánov na prijímačkách. No keďže jeho rodina si nemohla dovoliť platiť štúdium, k saleziánom nenastúpil. Jeho farár však vybavil, aby Niko mohol študovať v Nitre a bývať tam u verbistov na Kalvárii. V roku 1938 tak Niko zmaturoval.

Vtedy oblasť južného Slovenska anektovalo Maďarsko, a keďže rodina ho už nemohla živiť, šiel pracovať do Michaloviec na daňový úrad. Postupne sa kvôli práci presúval do Prešova a do Bratislavy. Napokon zakotvil vo Vrábľoch. V roku 1948 ho prijali do kňazského seminára v Bratislave, kde bol rektorom biskup Michal Buzalka. Nikodém Vašek tu absolvoval dva ročníky. Rok 1950 bol pre neho opäť ťažký, v seminári sa nepokračovalo, znova sa teda zamestnal.

Vo Zvolene si našiel byt a prácu v závode Robotodev, ktorý sa neskôr premenoval na Vzor – Zvolen. Komunisti však mali zoznam zo seminára, bohoslovcov sledovali, či neštudujú ďalej tajne. V tom čase sa Niko dostal do kontaktu so saleziánmi vo Zvolene, najmä s Andrejom Brunclíkom. Takto sa dostal k možnosti tajného rehoľného života a 16. augusta 1958 sa stal saleziánom. Popri tom tajne doštudoval teológiu a 12. apríla 1959 bol vysvätený za kňaza rukami tajného biskupa Korca vo voľnej prírode. „V odľahlej bratislavskej štvrti pri Devíne, v apríli, keď kvitli čerešne a ich nízke snehobiele rozkvitnuté konáre sa nás dotýkali a navodili neopísateľný stav neskutočna, som prijal kňazské svätenie." Počas rokov 1968/69 učil vo Zvolene náboženstvo. Keď však režim opäť pritvrdil, zasa šiel pracovať. Popritom vyštudoval ešte stavebnú priemyslovku, „ba aj včelársku školu v Liptovskom Hrádku s výhľadom, že ak ma nasadia do poľnohospodárstva, aby som mal aj tam nejaký odbor". Posledné zamestnanie mal v Stavprojekte vo Zvolene; v roku 1980 odišiel do dôchodku.

Ako po rokoch spomínal, v tom „babylonskom zajatí" komunizmu „stále tu ešte boli dve možnosti, na ktoré nemohli likvidačne siahnuť. Môj vnútorný vzťah k Bohu a blížnemu a apoštolát v rámci daných možností". Pracoval s mladými v malých skupinkách, s rodinami, kázal duchovné cvičenia a asi dva roky bol aj duchovným pre sestry saleziánky v Dubnici nad Váhom, kam dochádzal. Po novembri 1989 pastoračne vypomáhal najmä na sídlisku Sekier vo Zvolene. Napokon v lete 2001 prišiel do komunity v Bratislave-Dúbravke. Prežil tu medzi mladými spolubratmi jeden rok a 30. septembra 2002 vo veku 83 rokov usnul v Pánovi.

Jediný „búrsky“ salezián

Borský Mikuláš, rázovitá záhorácka obec, leží 2 km vedľa Šaštína-Stráží. Viaceré skutočnosti saleziánskych dejín na Slovensku sú s touto obcou prepojené, no salezián z „Búrú“ bol len jeden. Narodil sa pred 100 rokmi. Don Rudolf Butaš.

Rudolfa Butaša, druhé dieťa Alojza a Júlie, rod. Janíčkovej, pokrstil ešte v deň narodenia, 20. apríla 1919, šaštínsky rodák a vtedy „búrsky“ farár Karol Nečesálek. O päť rokov neskôr, v septembri 1924, ten istý kňaz viezol na slávnostnom voze zo svojej fary do Šaštína prvých dvoch saleziánov – Jozefa Bokora a Viliama Vagača. O rok neskôr začal Rudko navštevovať ľudovú školu v Borskom Svätom Petri, ktorý je dnes súčasťou Borského Mikuláša. Vychodil tam celých osem rokov. Keďže dp. Nečesálek bol nadšeným podporovateľom saleziánov, dá sa predpokladať, že sám povzbudzoval Rudka k rozhodnutiu vstúpiť medzi nich. Prvého septembra 1935 začal 16-ročný Rudolf Butaš študovať na biskupskom gymnáziu v Trnave. O rok tam saleziáni otvorili aj internát a Rudko tam začal žiť. „Strávil som v ústave sv. dona Bosca tri roky, aby som sa presvedčil, či milosť, ktorú mi Boh preukázal, nebude u mňa márna,“ napísal 21. mája 1938 vo svojej žiadosti o vstup do noviciátu. Po roku vo Svätom Beňadiku tam 16. augusta 1939 zložil prvé sľuby.

Ďalšie tri roky študoval filozofiu v ponoviciáte v Trnave a popritom dokončil maturitu. Mal 23 rokov, keď sa zapojil do plnej saleziánskej činnosti ako asistent v Šaštíne. Prežil tam prechod frontu i koniec vojny. Teologické štúdiá začal v Hronskom Svätom Beňadiku, odkiaľ saleziáni presunuli študentát do Svätého Kríža nad Hronom. Tam ho za kňaza vysvätil 29. júna 1949 banskobystrický biskup Andrej Škrábik. Už o štyri dni, 3. júla, slávil don Rudolf doma primície. Medzitým v Československu silnela moc komunistov: v máji zoštátnili saleziánom štyri ústavy; 10. júna zasa v Prahe vznikla komunistická Katolícka akcia, proti ktorej biskupi napísali spoločný pastiersky list.

Don Rudolf Butaš bol poslaný ako novokňaz do Šaštína za kaplána. Správcom farnosti bol don Pavol Drgoň. Po necelom roku ho v apríli 1950 zastihlo násilné zrušenie reholí. Týždeň pred jeho 31. narodeninami, 14. apríla 1950 – hneď ráno po „barbarskej noci“ –, dona Butaša zo Šaštína odviezla polícia. Vtedy 30-ročný kňaz Ernest Macák v Zápiskoch spoza mreží spomína: „Potom si predvolali otcov Pavla Drgoňa, Rudolfa Butaša a Viktora Karlubíka. Mysleli sme, že aj im budú ponúkať fary. V tomto prípade však nešlo o ponuku, v kancelárii boli iba chvíľu a dostali rozkaz okamžite sa zbaliť, že ich odvezú.“ Odviezli ich do „kárneho kláštora“ v Pezinku. Tam zostal don Butaš dva týždne, prvého mája ho presunuli do Báču a 8. septembra do Podolínca. Zdržal sa tam dva týždne. Don Macák ďalej spomína: „Po tieto dni odviezla polícia do Bratislavy dvoch kňazov. Sú to naši otcovia don Drgoň a don Butaš. Vezú ich do väzenia a na súd. Don Drgoň ako správca šaštínskej fary vyhlásil v septembri minulého roku v kostole, že Svätá stolica exkomunikovala rozkolnícku Katolícku akciu. Don Butaš ako šaštínsky kaplán prečítal zase tento oznam vo filiálnom kostole v Strážach nad Myjavou.“

V Bratislave v Justičnom paláci Rudolfa Butaša (spolu s Pavlom Drgoňom a Viktorom Karlubíkom) hneď na druhý deň, 20. septembra 1950, odsúdili na 6 rokov väzenia. Podľa spomienok spolubratov si don Butaš vraj čas vo väzení krátil okrem iného aj počítaním matematických príkladov. Za čosi viac ako štyri roky prešiel väzenia v Leopoldove, Ilave, Mladej Boleslavi a Valdiciach. Prepustili ho na amnestiu 31. decembra 1954. Nemohol pôsobiť ako kňaz, preto niekoľko rokov pracoval v rodisku ako roľník a popritom vychodil Strednú hudobnú

školu, čo mu umožnilo robiť organistu. Potom sa zamestnal v Bratislave ako špeditér v Laboratórnych potrebách. Takto prežil dlhých 14 rokov.

Počas politického odmäku bol 15. mája 1969 súdne rehabilitovaný a mohol sa vrátiť do pastorácie.
Don Butaš sa opäť stal kaplánom v Šaštíne. Neskôr komunisti proti tomu zakročili, a tak sa v roku 1971 dostal za správcu farnosti Rykynčice (okres Krupina), v rokoch 1975 – 1983 pôsobil v Podhorí a napokon do roku 1999 v Sebechleboch (taktiež okres Krupina). V tom roku sa pre zhoršenie zraku, čo mu zabraňovalo ďalej pastoračne pôsobiť, don Rudolf Butaš stal členom saleziánskej komunity v Žiline. Takmer šesť rokov, ktoré prežil v žilinskej komunite, naplnil modlitbou a ochotnou službou v spovednici. Zomrel v noci 23. apríla 2005 v Žiline.

Ctihodný

Augustín Jozef Arribat

Zomrel: **19. marca**

Francúzsky salezián don Augustín Jozef Arribat (1879 – 1963) vynikal najmä otcovskou dobrotou voči všetkým. V jeho živote sa uskutočnili slová evanjelia: „Neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť." Keďže bol ochotný robiť všetky upratovacie práce, spolunovici ho volali „gavalier metly". Bol známy aj tým, že pri chorých zostával celú noc. Počas vojny ponúkal spolubratom, ktorí sa zastavili v dome, svoju izbu i posteľ a sám spal v kresle alebo strávil noc v kaplnke. Pripisujú sa mu aj zázračné uzdravenia.

Aj v úlohe direktora komunity sa po viacero rokov vo viacerých domoch don Arribat ukázal ako vzorný salezián: vždy prítomný medzi mladými, na dvore i v kaplnke, v škole na katechizme i v ošetrovni. Mal neobyčajnú úctu a veľký jemnocit voči každej osobe, najmä voči malým a chudobným. Bdel nad domom, považovali ho za „bleskozvod", akoby bol novým svätým Jozefom. A ak jeho chudá postava a asketizmus pripomínali svätého Jána z Arsu, jeho dobrota a úsmev dosvedčovali, že je hodný nosiť meno po svätom Františkovi Saleskom – salezián.

Pápež František schválil 8. júla 2014 dekrét o jeho hrdinských čnostiach, čím dostal titul ctihodný.

Ctihodná

Dorota Chopiteová

Zomrela: **3. apríla**

Dorota pochádzala zo Santiaga v Čile, kde sa narodila 5. júna 1816 v bohatej rodine, bohatej na vieru, deti i materiálne dobrá. O tri roky sa presťahovali do Barcelony. Mala energického ducha, no srdce zo zlata. Ako 16-ročná sa vydala za obchodníka a bankára Jozefa Serra. Bol vynikajúcim človekom. Za 50 rokov manželstva vychovali šesť detí. Celý život sa učila byť pokorná a vyrovnaná, usilovala sa žiť v Božej prí-

tomnosti: „Vynaložím všetko svoje úsilie na to, aby som hneď od rána robila svoje skutky pre Pána Boha. Všetko budem robiť s ním a pre neho a často si budem obnovovať čistý úmysel." Mala najmä veľkú lásku k chudobným: „Chudobní budú mojou prvou myšlienkou." Nazývali ju Božia žobráčka.

V roku 1882, po smrti manžela, napísala donovi Boscovi, že by chcela založiť v Barcelone ústav pre remeselníkov a siroty. Don Bosco súhlasil, a tak vznikol prvý saleziánsky dom v Španielsku. V roku 1884 Dorota zakladá materskú školu a zveruje ju sestrám saleziánkam. Don Bosco ju nazýval „naša mamička z Barcelony". Zomrela chudobná 3. apríla 1891. Pochovaná je v Barcelone v časti Sarría. Pápež Ján Pavol II. ju vyhlásil za ctihodnú v roku 1983.

Hagiografický kalendár

Svätí, blahoslavení, ctihodní a Boží služobníci saleziánskej rodiny

MAREC

1. ctihodný *Mons. Oktávius Ortiz*; zomrel (1958) v Peru
2. blahoslavený *Pius Conde Conde;* zabitý (1937) v Madride
2. Boží služobník *Antonín Baglieri;* zomrel (2007) v Taliansku
5. Božia služobníčka *Ana Maria Lozanová--Diasová;* zomrela (1982) v Kolumbii
9. svätý *Dominik Savio;* zomrel (1857) v Mondoniu, Taliansko
12. svätý *Alojz Orione;* zomrel (1940) v Sanremo, Taliansko
13. blahoslavený *Artemid Zatti;* zomrel (1951) vo Viedme, Argentína
19. ctihodný *Augustín Arribat;* zomrel (1963) v La Navarre, Francúzsko
26. blahoslavená *Magdaléna Moranová;* zomrela (1908) v Katánii, Taliansko
30. svätý *Leonard Murialdo;* zomrel (1900) v Turíne

APRÍL

1. Pius XI. svätorečil v Ríme dona Bosca (1934)
3. ctihodná *Dorota Chopiteová;* zomrela (1891) v Barcelone
4. Boží služobník *Karol Della Torre;* zomrel (1982) v Bangkoku
6. blahoslavený *Michal Rua;* zomrel (1910) v Turíne
8. blahoslavený *Augustín Czartoryski;* zomrel (1893) v Alassiu, Taliansko
26. blahoslavený *Július Junyer Padren;* zabitý (1938) v Montjuic, Španielsko
27. Božia služobníčka *Antonína Bohmová;* zomrela (2008)
30. Boží služobník *Karol Crespi Croci;* zomrel (1982) v Ekvádore

MÁJ

6. svätý *Dominik Savio,* mladík
11. blahoslavený *Zefirín Namuncurá;* zomrel (1905) v Ríme
13. svätá *Mária Dominika Mazzarellová,* panna, spoluzakladateľka Inštitútu dcér Márie Pomocnice
14. svätá *Mária Dominika Mazzarellová;* zomrela (1881) v Nizze Monferrato, Taliansko
14. Boží služobník *Karol Golda;* zomrel (1942) v Auschwitzi

D + E + F + G

Autor: František Kubovič SDB / Foto: Unsplash

V abecednom poradí spoznávame význam vybratých slov, ktoré sú pre dona Bosca veľmi typické, dôležité: asistencia, blahoslavenstvá, Cirkev, čistota, duch, evanjelizácia, František, gaštany, hriech, chudoba, inštitúty, Jozef, komunita, láskavosť, mladí, napomenutie, oratórium, práca, rodina, spoveď, šomranie, tresty, umŕtvovanie, výchova, Zdravas'.

Duch

Saleziánsky duch, ako ho don Bosco prežíval a odovzdal nám, je dušou života saleziánskej rodiny. Je to určitý typický štýl spoločného života, apoštolátu i posväcovania sa. Jeho centrom je pastoračná láska, ktorá má vzor a prameň v Ježišovom srdci. Táto láska, to je mladícky dynamizmus a apoštolské nadšenie hľadať duše a slúžiť jedine Bohu. Saleziánsky duch oživuje aj naše vzťahy: prejavuje sa prednostnou láskou k mladým, láskavosťou, rodinným ovzduším a optimizmom. V apoštoláte sa javí ako neúnavná a usilovná práca a ako tvorivá a pružná ochota odpovedať na naliehavé potreby ľudí. Je to rozdávajúca sa láska, ktorá čerpá z Božej lásky. Chlapec Janko Bosco povedal: „Keby som bol kňazom, robil by som inak. Priblížil by som sa k deťom, zvolával by som ich k sebe, mal by som ich rád a chcel by som, aby aj ony mali rady mňa... a celý by som sa venoval ich večnej spáse."

Evanjelizácia

Evanjelizácia – ohlasovanie Ježiša Krista mladým a ľudovým vrstvám – je základným rozmerom saleziánskeho poslania. Formy sú rôzne: od tichého svedectva až po začlenenie sa do kresťanského spoločenstva a aktívne zapájanie sa doň. Saleziánska rodina je vždy pozvaná vychovávať k viere. Neznačí to len „byť katechétmi, kazateľmi". Vychovávať znamená vedieť živo sprostredkovať mladému človeku, rozličnými cestami a ponukami, možnosť rozvíjať svoje skryté schopnosti a otvárať sa Bohu a svetu, teda rásť vo viere. Centrom viery je osobne stretnúť Ježiša Krista. Vychovávateľ využíva všetky dostupné prostriedky, ktoré majú mladí radi, aby ich priviedol k Bohu. „Ak budete mať radi to, čo mladí, tak oni budú mať radi to, čo vy," hovorí don Bosco.

František Saleský

Svätý František Saleský (1567 – 1622) inšpiroval dona Bosca svojím optimistickým humanizmom a obetavou starostlivosťou o duše. V roku 1854 don Bosco vyhlásil: „Rozhodol som sa, že sa budeme volať saleziáni. Uchýlime sa pod ochranu svätého Františka Saleského a budeme mať účasť na jeho nekonečnej láskavosti." Prvej skupine 17 mladých dal názov Nábožná spoločnosť svätého Františka Saleského. Svätý František Saleský sa narodil na taliansko-švajčiarskom pohraničí v Savojsku. Vyštudoval filozofiu a právo v Paríži. Ako 19-ročný prekonal krízu viery. Jeho prvé kňazské pôsobisko sa nachádzalo pod vplyvom kalvinizmu; František sa však nedal znechutiť. Neskôr sa stal biskupom v Ženeve. Cez knihy Filotea a Teotim sprístupnil všetkým cestu a podstatu každodenného duchovného života. Bol neúnavným pisateľom, napísal okolo 6 000 listov.

Gaštany

Raz po návšteve cintorína na Dušičky sľúbil don Bosco chlapcom, že ich budú doma čakať pečené gaštany. Dal kúpiť tri veľké vrecia. Mama Margita nevedela, čo chce robiť s toľkými gaštanmi, a tak upiekla len asi 4 kilá. Don Bosco vzal do rúk košík a začal ich veľkou naberačkou rozdávať hladným chlapcom. Don Buzzetti vedel, že gaštanov bude málo, preto kričal na dona Bosca, aby dával menej. „Ako to? V kuchyni sú predsa tri vrecia," čudoval sa don Bosco. „V kuchyni nie je nič, všetko je tu v košíku, priniesol som všetko," vravel Buzetti. Dona Bosca to prekvapilo, ale chlapci sa tlačili dopredu. „Sľúbil som všetkým, a preto pokračujeme ďalej." A rozdával ďalej, každému plnú naberačku. Buzetti a ďalší sa nepokojne pozerali na zopár hrstí gaštanov na dne košíka a na rad chlapcov, ktorý akoby stále narastal. Zrazu všetko zmĺklo. Stovky očí sa upreli na košík, ktorí sa nevyprázdňoval. Gaštany sa ušli všetkým a všetci chlapci s plnými rukami gaštanov volali: „Don Bosco je svätý!"

Hokejový turnaj na vynovenom zimnom štadióne hrali aj saleziáni

Spracoval: jk

Hokejový turnaj kňazov na vynovenom zimnom štadióne v Ružomberku, zaplnené tribúny a priamy televízny prenos na TV Lux. Na charitatívnom hokejovom turnaji kňazov si v tíme rehoľníkov zahrali aj ôsmi saleziáni.

Rehoľníci obsadil na už štvrtom ročníku turnaja kňazov tretie miesto. V prvom zápase zaplatili nováčikovskú daň, keď prehrali s tímom Košickej arcidiecézy. V súboji o tretie miesto si však poradili s Banskou Bystricou 4 : 3.

Medzi štrnástimi hokejistami rehoľného tímu bolo osem saleziánov, dvaja kapucíni, po jednom jezuitovi, vincentínovi, verbistovi a jeden redemptorista. V tíme excelovali najmä salezián Ján Fabián s kapitánskym céčkom a provinciál kapucínov Norbert Pšenčík, ktorý v mladosti hokej aktívne hrával ako junior aj s Pavlom Demitrom. Hokej hrá pravidelne aj salezián Milan Janák, v súčasnosti direktor na Mamateyke. „Hrávam hokej, ale nevládal som," priznal. „Mal som pocit, že sme predviedli parádnu a rýchlu akciu, potom som si ju pozrel zo záznamu a až také rýchle to nebolo," povedal. Zo saleziánov hrali Ján Fabián, Peter Chodelka, Pavol Kalata, Patrik Mižák, Pavol Pillár, Peter Hitka, Marek Michalenko a Milan Janák. „Náš tím bol fakt tím rehoľníkov, veď sme mali viacero nekňazov: hrali naši koadjútori Chodelka a Kalata a aj študenti teológie. Ale zasa bohoslovci hrali aj za Spiš, ťahali im to mladíci," zamyslel sa Marek Michalenko, ktorý pôsobí v Novej Dubnici. „Radi by sme, aby o rok mohli hrať aj rehoľné sestry, máme dve saleziánky, ktoré by nám pomohli, najmä Aďa Badíková, ktorá je bývalá kapitánka ženskej reprezentácie Slovenska."

Zaujímavou zmenou v pravidlách bolo, že po faule nenasledovalo vylúčenie, ale rovno trestné strieľanie.

Výťažok dobrovoľného vstupného (3 086, 65 €) organizátori darovali pre krízové centrum Dorka v Ružomberku, kde pracuje salezián Juraj Malý. Pre divákov pripravili organizátori aj tombolu, hosťom turnaja bol reprezantačný brankár Ján Laco.

Na Tituscupe aj o rozdiele medzi florbalom a životom

Saleziánske strediská zaplnili v polovici januára telocvičňu na SOŠ elektrotechnickej v Trnave, kam prišli na druhý ročník Tituscupu. Víťazný pohár získal tím Kňažia, keď počas turnaja neprehrali ani jeden zápas. Druhé miesto obsadila Bratislava-Trnávka aj vďaka tomu, že mali medzi sebou najlepšieho hráča turnaja. Tretie skončili Trnavské šupy, jeden z tímov, ktorý reprezentoval Trnavu-Kopánku. Jedna z hráčok zhodnotila, že najviac ju oslovila myšlienka z kázne: „Vo florbale ide o gól a v živote o to, aby moja duša bola spasená." /gj

Turnaj KAMA veterán vyhrala Miletička

Na turnaj v poslednú nedeľu v minulom kalendárnom roku sa do Žiliny zišlo 10 tímov zo saleziánskych a domkárskych stredísk od Humenného až po Bratislavu. Prišli si zahrať halový futbal, futsal, na tradičnom turnaji KAMA veterán. Prvenstvo si odniesli chlapci z Miletičovej, keď vo finále zdolali Prešov. Ďalšie poradie: 3. BA-Mamateyova, 4. Košice, 5. Kaplná, 6. Humenné, 7. Dolný Kubín, 8. Dubnica nad Váhom, 9. Trnava a 10. Žilina. /gj

2 % pre vaše deti
a ich správny rozvoj

Pôsobenie saleziánov na Slovensku okrem iného znamená:

- 1 355 podujatí za rok
- 73 000 detí a mladých na podujatiach
- 524 stretiek a krúžkov, kde trávia voľný čas
- 8 400 členov Domky
- 100 000+ oslovených mladých*

Venovať 2 % saleziánom v skutočnosti znamená venovať ich svojim vlastným deťom a ich správnemu rozvoju.

Pomôžte aj iným zažiť, že ich darované 2 % môžu mať zmysel. Oslovte svojich kolegov, susedov či členov rodiny. Ďakujeme vám, že naše priložené tlačivo posuniete do ich rúk.

Ak ste v roku 2018 venovali minimálne 40 hodín dobrovoľníckej práce, vyžiadajte si o tom Potvrdenie od organizácií, v ktorých ste takto pôsobili, priložte ho k ostatným tlačivám a môžete nám venovať až 3 % z vašej zaplatenej dane.

Zamestnanec:
Do 15. 02. 2019 požiadajte vášho zamestnávateľa:
- o vykonanie ročného zúčtovania zaplatených preddavkov na daň,
- o vystavenie tlačiva Potvrdenie o zaplatení dane.

Doplňte potrebné údaje na priloženom Vyhlásení a spolu s Potvrdením o zaplatení dane ho doručte na Daňový úrad.

Ak si sami podávate daňové priznanie (fyzická osoba):
V daňovom priznaní pre fyzické osoby sú už uvedené kolónky na poukázanie 2 % (3 %) z dane v prospech jedného prijímateľa. Údaje, ktoré potrebujete do daňového priznania uviesť, opíšte z priloženého Vyhlásenia.

Firma (právnická osoba):
V daňovom priznaní pre právnické osoby – časť VI. sú už uvedené kolónky na poukázanie 1 % (2 %) z dane. Údaje, ktoré potrebujete do daňového priznania uviesť, opíšte z priloženého Vyhlásenia.

Uľahčite si vypĺňanie tlačív na našej stránke 2percenta.saleziani.sk.

Ak máte otázky, neváhajte sa na nás obrátiť mailom: dobrodinci@sdb.sk alebo telefonicky na čísle 0911 173 708.

Spolu s vami bližšie k mladým. ĎAKUJEME!

*údaje za rok 2017

V budúcom **čísle** vám prinesieme:

Rozhovor:
O živote a práci saleziánskeho EKONÓMA
Správy:
Exallievi dona Bosca v Prešove
Fotoreportáž:
Miništrantské stretnutie

Každý druhý mesiac
DON BOSCO U TEBA DOMA

Časopis Don Bosco dnes zasielame bezplatne na požiadanie.

Už od roku 1877 je to dar dona Bosca všetkým priateľom a dobrodincom saleziánskeho diela.

Ďakujeme za každý dar, ktorý nám pomáha rozvíjať dielo záchrany a výchovy mladých doma i v misiách.

O časopis možno požiadať na webstránke **www.donboscodnes.sk** alebo na tel. čísle 02/50 23 13 81.

Požiadaním o časopis vyjadrujete súhlas so spracovaním vašich osobných údajov pre potreby zasielania časopisu na vašu adresu.

Rozšírte rodinu dona Bosca. Za všetkých dobrodincov slúžime každú sobotu svätú omšu a pamätáme na nich v modlitbách.

Milí čitatelia,
ak nám potrebujete oznámiť zmenu vašej adresy či počtu kusov časopisu alebo ak už nechcete dostávať náš časopis,

napíšte nám na našu adresu:
Don Bosco dnes
Miletičova 7
821 08 Bratislava

alebo nám napíšte email na:
donboscodnes@sdb.sk

alebo nám počas pracovného dňa zavolajte na tel. číslo:
02/50 23 12 81.